

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Bakalářská práce

2022

Jakub Abdallah

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Švédská integrační politika a integrace uprchlíků

Bakalářská práce

Autor práce: Jakub Abdallah

Studijní program: Teritoriální studia

Vedoucí práce: Mgr. Anna Lukešová

Rok obhajoby: 2022

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne **27.07.2022**

Jakub Abdallah

Bibliografický záznam

ABDALLAH, Jakub. *Švédská integrační politika a integrace uprchlíků*. Praha, 2022. 48 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Vedoucí diplomové práce Mgr. Anna Lukešová.

Rozsah práce: 76 071 znaků

Abstrakt

Téma švédské integrační politiky a integrace uprchlíků se zabývá současnou švédskou integrační politikou se zaměřením na uprchlíky (azylanty). Práce uvádí integrační politiky do kontextu uprchlické krize 2015, která byla pro Švédsko bezprecedentním obdobím v důsledku rekordního počtu žadatelů o azyl. Dále práce analyzuje vývoj švédské integrační politiky v časovém rámci od konce 90. let 20. století až po uprchlickou krizi 2015. Dalším cílem práce je zjistit, jestli došlo ke změnám integračních politik Švédska v důsledku uprchlické krize. Do práce je částečně zahrnuta i analýza politik azylových, které jsou propojené s politikami integračními. Zásadní otázkou je, jaké integrační metody v případě uprchlíků si Švédsko zvolilo a jakým způsobem byly implementovány.

Abstract

The topic of Swedish integration policy and integration of refugees deals with the current Swedish integration policy with a focus on refugees (asylum seekers). The thesis puts integration policies into the context of the refugee crisis 2015, which was an unprecedented period for Sweden due to the record number of asylum seekers. The thesis also analyses the development of Swedish integration policy in the time frame from the late 1990s to the refugee crisis 2015. Another aim of the thesis is to find out if there were changes in Sweden's integration policies as a result of the refugee crisis. The thesis also partially includes an analysis of asylum policies that are linked to integration policies. The fundamental question is what integration methods Sweden has chosen in the case of refugees and how they have been implemented.

Klíčová slova

Integrační politika, integrace uprchlíků, azyl, azylová politika, migrace, migrační krize, Evropská uprchlická krize 2015

Keywords

Integration policy, integration of refugees, asylum, asylum policy, migration, migration crisis, European Refugee Crisis 2015

Title/název práce

Swedish Integration Policy and Integration of Refugees

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí mé bakalářské práce, Mgr. Anně Lukešové, za trpělivost, vstřícnost při konzultacích a celkové nápomocnosti při psaní práce.

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
Jméno:	Jakub Abdallah
E-mail:	44922737@fsv.cuni.cz
Studijní obor:	Teritoriální studia
Semestr a školní rok zahájení práce:	ZS 2021/2022
Semestr a školní rok ukončení práce:	L2 2021/2022
Vedoucí bakalářského semináře:	PhDr. David Emler, Ph.D.
Vedoucí práce:	Mgr. Anna Lukešová
Název práce:	Švédská integrační politika a integrace uprchlíků
Charakteristika tématu práce (max. 10 řádek):	Práce se zabývá současnou švédskou integrační politikou uprchlíků (azylantů) v současné a nedávné době (s těžištěm kolem Evropské uprchlické krize 2015). Jedná se o komplexní analýzu švédské integrační politiky, jejich cílů a implikací. Práce analyzuje vývoj Švédské integrační politiky od konce 90. let 20. století až po uprchlickou krizi 2015. Dále se práce snaží zjistit, zdali došlo ve světle uprchlické krize ke změnám této politiky, a pokud ano, o jaké změny se jedná a z jakého důvodu proběhly, případně jaké mají implikace. Zásadní otázkou v této práci je, jaké integrační metody si zvolilo Švédsko a do jaké míry se osvědčily, ať už se jedná o integraci do pracovního trhu, vzdělávacího systému a dalších důležitých sfér společnosti. Dále jsou do práce zahrnuty částečně i politiky azylové, jelikož se zabývá integračními politikami se zaměřením na uprchlíky, nikoliv integrací třetizemců obecně.
Zdůvodnění úprav a změn tématu od zadání projektu do odevzdání práce (max. 10 řádek):	Došlo k upřesnění časového rámce, kterým se analýza zabývá. Vývoj integrační politiky je zmapován od konce 90. let až do Evropské uprchlické krize v roce 2015, jelikož změny v integrační a azylové politice z dané doby navazují na vývoj během uprchlické krize. Dále po skončení krize není k dispozici dostatek kvalitních zdrojů pro objektivní zpracování, proto nepřináší práce vývoj integračních politik od roku 2015 dodnes, ale jen s mírným přesahem po vrcholu uprchlické krize v roce 2015. Celkově je tedy cílem zmapovat vývoj integrační politiky azylantů/ uprchlíků a případné změny v těchto politikách v kontextu uprchlické krize, avšak v navazující na předchozí vývoj.
Struktura práce (hlavní kapitoly obsahu):	<ol style="list-style-type: none"> 1) Teorie – přehled odborné debaty/ literatury, vymezení výzkumného rámce a metodologie 2) Kontextová kapitola: informace o Evropské migrační krizi a o vlně uprchlíků přichozících do Švédska se zaměřením na časový rámec uprchlické krize 3) Analytická kapitola: vývoj a proměny švédských azylových a integračních politik, integrace azylantů/ uprchlíků a implementace integračních politik 4) Závěr – shrnutí analýzy a poznatky

Prameny a literatura (výběrová bibliografie, max. 30 hlavních titulů):

Abiri, Elisabeth. „The Changing Practice of ‘Generosity’: Swedish Refugee Policy during the 1990 s“. *Journal of Refugee Studies*, č. 13 (březen 2000): 11–28, <https://search.ebscohost.com/login.aspx?authtype=shib&custid=s1240919&direct=true&db=edselc&AN=edselc.2-52.0-0034161187&site=eds-live&scope=site&lang=cs> (staženo 6. dubna 2021).

D’Haenens, Leen, and Willem Joris. "Images of Immigrants and Refugees in Western Europe: Media Representations, Public Opinion, and Refugees’ Experiences." In *Images of Immigrants and Refugees in Western Europe: Media Representations, Public Opinion and Refugees’ Experiences*, edited by D’Haenens Leen, Joris Willem, and Heinderyckx François, 7-18. Leuven (Belgium): Leuven University Press, 2019. (staženo 30. června 2022).

Fratzke, Susan. „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“. *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021).

Hajighasemi, Ali a Oghazi, Pejvak. „Outcomes of Swedish migration and economics of the welfare system.“ *Economic Research-Ekonomska Istraživanja* (srpen 2021).

Nielsen, Karl Breidahl. „Scandinavian exceptionalism? Civic integration and labour market activation for newly arrived immigrants“. *Aalborg University Denmark* (2017).

Qi, Haodong, Irastorza, Emilsson and Bevelander. „Does Integration Policy Integrate? The Employment Effects of Sweden’s 2010 Reform of the Introduction Program“. *IZA Institute of Labor Economics* (září 2019).

Scarpa, Simone a Carl-ulrik Schierup. „Who Undermines the Welfare State? Austerity-Dogmatism and the U-Turn in Swedish Asylum Policy“. *Social Inclusion*. 2018, č. 6 (2018): 199–207, <https://search.ebscohost.com/login.aspx?authtype=shib&custid=s1240919&direct=true&db=edsdoj&AN=edsdoj.629237696b7416ebe1a617aebe5fe2e&site=eds-live&scope=site&lang=cs> (staženo 6. dubna 2021).

Triandafyllidou, Anna. "A Refugee Crisis Unfolding: "Real" Events and Their Interpretation in Media and Political Debates". *Journal of Immigrant and Refugee Studies*. (staženo 30. května 2022).

Wiesbrock, Anja. "Integration of Immigrants in Sweden: A Model for the European Union?". *International Migration*. 49, 2004, č. 4), 48-66.

„Asylum in the EU Member States“. *Eurostat newsrelease* (4. března 2016), <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7203832/3-04032016-AP-EN.pdf/790eba01-381c-4163-bcd2-a54959b99ed6> (staženo 15. června 2021).

Country factsheet: Sweden 2015, European Migration Network“, *European Commission*, https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/default/files/what-wedo/networks/european_migration_network/reports/docs/countryfactsheets/27a_sweden_country_factsheet_2015.pdf (staženo 8. června 2021).

„Swedish integration policy for the 21st century“. *Ministry of Industry, Employment and Communications*, červen 2002, <https://www.temaasyl.se/Documents/%C3%96vrigt/Engelskt%20material%20om%20Sverige/integration%20policy.pdf> (staženo 3. června 2022).

„Swedish integration policy fact sheet“. *Swedish Ministry of Integration and Gender Equality*, prosinec 2009, <https://www.government.se/49b72d/contentassets/b055a941e7a247348f1acf6ade2fd876/swedish-integration-policy-fact-sheet-in-english> (staženo 5. června 2022).

„UNHCR – Operational Data Portal, Mediterranean Situation“, <https://data.unhcr.org/en/situations/mediterranean> (staženo 7. června 2022).

Podpis studenta a datum

29.8.2022

Schváleno

Datum

Podpis

Vedoucí práce

Vedoucí bakalářského semináře		
Garant oboru		

Obsah

1) Úvod.....	3
2) Výzkumný rámec práce	4
2.1) Přehled literatury.....	4
2.2.) Teoretická část	6
2.3) Metodologie	7
3) Uprchlická krize 2015	8
3.1) Vznik uprchlické krize 2015	8
3.2) Průběh uprchlické krize (do EU)	9
3.3) Reakce Evropy na krizi	10
4) Vývoj švédských integračních politik a integrace azylantů/ uprchlíků	14
4.1) Uprchlická vlna do Švédska.....	14
4.2) Historie migrace ve Švédsku	14
4.3) Švédské azylové a integrační politiky před rokem 2015	17
4.3.1) Azylová politika – ochrana ve Švédsku.....	17
4.3.2) Uprchlická krize jako zatěžkávací zkouška dosavadního systému	18
5) Integrační politiky	21
5.1) Integrační politiky v Evropě	21
5.2) Integrační politiky ve Švédsku.....	22
5.4) Bydlení a trvalý pobyt.....	28
5.5) Pracovní trh a zaměstnanost.....	30
5.6) Vzdělání	33
5.7) Zdravotnictví.....	35
5) Závěr	39
7) Summary	41
8) Prameny a literatura	43

1) Úvod

Tématem této bakalářské práce je švédská integrační politika a integrace uprchlíků. Toto téma jsem se rozhodl zpracovat z toho důvodu, že není k dispozici dostatečné množství literatury ohledně integrace uprchlíků v souvislosti s uprchlickou krizí 2015, jelikož se velká část literatury o integračních politikách zabývá právě obecnou integrací třetizemců. Švédsko jsem si vybral zejména kvůli tomu, že bylo v Evropě jednou z nejvíce zasažených zemí, co se uprchlické vlny týče, a lze tak na něm dobře ilustrovat a zmapovat integrační i azylové politiky v případě uprchlíků, právě ve světle této uprchlické krize. Kolem roku 2010 vypukly první projevy tzv. „Arabského jara“, tehdy ještě nikdo netušil, že se v důsledku destabilizace několika zemí na Blízkém východě dá do pohybu velké množství lidí. Spolu s Arabským jarem se tak zrodila i evropská uprchlická krize. Švédsko se stalo hlavním cílem mnoha uprchlíků, prchajících před válkou, bídou a nestabilitou. Integrace nově příchozích se tak stala výzvou pro mnoho evropských států včetně Švédska.

V kontextu evropské uprchlické krize došlo k určité sebereflexi a přehodnocení švédské integrační i azylové politiky, spolu s dalšími evropskými státy se Švédsko ocitlo v bodě, kdy se potýká s výzvou integrace velkého počtu příchozích uprchlíků, kteří se do Švédska dostali z odlišného kulturního prostředí a přišli s vidinou bezpečného útočiště před válkou a bídou. Otázkou je, jaký byl vývoj švédských integračních politik zaměřených na uprchlíky, jakým způsobem se k integraci těchto lidí Švédsko staví a jakým způsobem integrační politiky implementuje. Další otázkou je, jak uprchlická krize ovlivnila vývoj těchto politik a do jaké míry se případně proměnily.

2) Výzkumný rámec práce

2.1) Přehled literatury

Podle Susan Fratzke (*Senior Policy Analyst, Migration Policy Institute*) zažilo Švédsko v roce 2015 bezprecedentní výzvu v oblasti integrace ohledně velkého množství uprchlíků, které země obdržela a obtížně zvládala zpracovat v důsledku velkého zahlcení systému. Fratzke tvrdí, že v důsledku této rekordní uprchlické vlny došlo k zásadním změnám a okleštění v azylovém systému Švédska. Podle ní se snažila země s tímto vyrovnat pomocí omezení přílivu uprchlíků skrze změny azylové legislativy a dále se vláda snažila investovat do co nejrychlejší integrace žadatelů o azyl a uprchlíků. Dalším tvrzením je, že pouze s časovým odstupem bude možné evaluovat efektivitu integračních opatření na nově příchozí uprchlíky, které byly implementovány. Otázkou je, jestli je změna ve švédském přístupu k azylové politice pouze dočasná či přetrvá i do budoucna.¹

MIPEX (*Migrant Integration Policy Index* – Index integrační politiky migrantů) je mezinárodní ukazatel, který hodnotí státy podle úspěšnosti integračních politik. I přes snížené skóre o jeden bod v reakci na změnu v politice slučování rodin (2015/2016) společně se zdravotní politikou je podle MIPEXu nejdůkladnější systém integrace stále ve Švédsku, které získalo celkové skóre 86. (2019) Švédsko má podle MIPEXu kompletní integrační strategii, rovná práva, rozmanité příležitosti a je dlouhodobě bezpečnou zemí – toto vše mají zaručeno jak noví migranti, tak i občané. Ke zásadní změně integračního systému ve Švédsku podle MIPEXu nedošlo (poslední změna integrační politiky se odehrála v roce 2010), avšak vláda se více soustředila na lepší implementaci dosavadní integrační politiky.²

¹ Fratzke, Susan. „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“. *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021).

² „Migrant Integration Policy Index Sweden 2019“, <https://www.mipex.eu/sweden> (staženo 1. června 2022).

Podle diskusní zprávy „Does Integration Policy Integrate“ (v překladu: Integruje integrační politika?) (*IZA Institute of Labor Economics*) mají uprchlíci ve Švédsku, kteří se účastní úvodního integračního programu lepší výsledky z dlouhodobého hlediska v oblasti zaměstnanosti než ti, kteří se programu neúčastnili. Tento výzkum ukazuje, že organizační a administrativní změny švédského integračního programu z roku 2010 (*Introduction Policy*) zlepšily výsledky integrace a mají potenciál mít dlouhodobě pozitivní vliv na zaměstnanost uprchlíků. Výsledky se ovšem mohou lišit v závislosti na konkrétní skupině přistěhovalců, podle vzdělání, věku, pohlaví, kulturního pozadí atd.³

³ Qi, Haodong, Irastorza, Emilsson and Bevelander. „Does Integration Policy Integrate? The Employment Effects of Sweden’s 2010 Reform of the Introduction Program“. *IZA Institute of Labor Economics* (září 2019).

2.2.) Teoretická část

Práce se zabývá současnou švédskou integrační politikou uprchlíků (azylantů) v současné a nedávné době (s těžištěm kolem evropské uprchlické krize 2015). Jedná se o komplexní analýzu švédské integrační politiky zaměřené na uprchlíky, jejich cílů a implikací. Práce analyzuje vývoj cílů švédské integrační politiky od konce 90. let 20. století až po uprchlickou krizi 2015. Dále se práce snaží zjistit, zdali došlo ve světle uprchlické krize ke změnám této politiky, a pokud ano, o jaké změny se jedná a z jakého důvodu proběhly, případně jaké mají implikace. Do práce jsou zahrnuty zásadní problémy, které musí Švédsko v rámci integrace překonat a mapuje přehled příležitostí, které se v rámci integrace uprchlíků a integrační politiky nabízejí. Hlavním výzkumným předmětem této práce jsou integrační politiky zaměřené na uprchlíky. Tyto politiky jsou pro kontext doplněny i politikami azylovými, jelikož se práce integračními politikami se zaměřením na uprchlíky, nikoliv integrací třetizemců obecně, tyto dvě politiky zde spolu úzce souvisí. Následně je důležité v práci stručně shrnout jednotlivé definice politik a pojmy s nimi související pro lepší pochopení a vymezení zpracovávaného tématu.

Vymezení jednotlivých politik:

Migrační politiky: Migrační politikou se označují politiky, které směřují k přímé či nepřímé regulaci a řízení pohybu lidí přes mezinárodní hranice a jejich pobytu na území států, jejichž nejsou občany. Dále se migrační politiky týkají jak regulace a usměrňování, tak legální migrace, tedy i postihu a prevence nelegální migrace.⁴ **Imigrační politiky:** Imigrační politiky jsou dílčím souborem migračních politik. Jedná se o politiky, jejichž cílem je stanovit kdo a za jakých podmínek se může dlouhodobě usadit v hostitelské zemi. Vymezení imigrantů se může lišit podle státu, obecně je velmi široké.⁵ **Integrační politiky – těžiště práce** Integračními politikami se rozumí politiky, jejichž cílem je podpořit začlenění přistěhovalců do hostitelských společností. Cílem integračních politik je pomáhat adaptaci a překonání kulturních odlišností, aby se mohl přistěhovalci ať už jako jednotlivci či skupina začlenit do společnosti. Předmětem integračních politik je tedy adaptace přistěhovalců v hostitelské společnosti.⁶ **Azylové**

⁴ Andrea Baršová a Pavel Barša, *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku* (Brno: Masaryková univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2005).

⁵ Ibid.

⁶ Ibid.

politiky Azylové politiky jsou zaměřeny na uprchlíky, od jejich příchodu po jejich dlouhodobou integraci. Přímo tedy navazují na integrační ale i imigrační a migrační politiky.⁷

Vymezení pojmů:

Uprchlík – osoba, která utíká do bezpečí, zejména do cizí země (nucená migrace)⁸
Žadatel o azyl – osoba (politický uprchlík, uprchlík před válečným konfliktem...), která žádá o azyl v cizí zemi nebo na jejím velvyslanectví⁹
Azylant/ Osoba požívající doplňkovou ochranu – Azylant je osoba, které již byl udělen azyl, tedy útočiště, v jiné zemi pro dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu. Je to cizinec s přiznanou mezinárodní ochranou buď ve formě azylu nebo doplňkové ochrany. Vztahují se na něj pak stejná práva a povinnosti jako na cizince s trvalým pobytem (např. uplatnění na trhu práce nebo v oblasti sociálního zabezpečení).¹⁰

2.3) Metodologie

Práce se zabývá současnou švédskou integrační politikou azylantů/uprchlíků v současné a nedávné době (s těžištěm v Evropské migrační krizi 2015). Jedná se o případovou kvalitativní studii. Švédskem se práce zabývá právě proto, že bylo jednou z nejvíce zasažených zemí, co se do počtu uprchlíků týče, s vyvrcholením v roce 2015. Práce mapuje švédskou integrační politiku a její cíle, analyzuje vývoj Švédské integrační politiky od konce 90. let 20. století až po uprchlickou krizi 2015 a snaží se přijít na nedávné změny, které v ní proběhly, pomocí kvalitativní analýzy odborných článků, zpravodajských zdrojů (médií), vládních publikací, statistik a dalších věrohodných internetových zdrojů. Hlavní výzkumná otázka je, jaké integrační metody zvolilo Švédsko v případě uprchlíků, zdali došlo k nějakým změnám v průběhu uprchlické krize, a jak se integrační politiky v případě uprchlíků osvědčily, ať už se jedná o integraci do pracovního trhu, vzdělávacího systému a dalších důležitých sfér společnosti. V práci se jedná o komplexní analýzu integrační politiky Švédska, se zaměřením na uprchlíky/ azylanty, a to ve spojitosti s Evropskou migrační krizí, proto je zde přesah i do azylových politik.

⁷ Andrea Baršová a Pavel Barša, *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku* (Brno: Masaryková univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2005).

⁸ Amnesty International: "Máte jasno v pojmech?", Amnesty International, <https://www.amnesty.cz/migrace/terminologie> (staženo 6. dubna 2021).

⁹ Správa uprchlických zařízení ministerstva vnitra, <http://www.suz.cz/nasi-klienti/informace/> (staženo 8. června 2021).

¹⁰ Ibid.

3) Uprchlická krize 2015

3.1) Vznik uprchlické krize 2015

Ke vzniku uprchlické krize přispělo mnoho faktorů. Jedním z největších dílčích faktorů je tehdy vrcholící občanská válka v Sýrii, kvůli níž se dalo do pohybu velké množství Syřanů, kteří v důsledku války byli donuceni opustit své domovy.¹¹ Syřané se tak v roce 2015 stali nejpočetnější skupinou v počtu žadatelů o azyl v zemích EU. Kolem roku 2016 si občanská válka v Sýrii vyžádala již přes 250 000 obětí a více než 11 milionů syrských obyvatel bylo vysídleno.¹² Druhou nejpočetnější skupinou v počtu žadatelů o azyl v zemích EU tvořili uprchlíci z Afghánistánu, dále poté z Iráku, Eritrei, Kosova, Nigérie a Somálska.¹³

V roce 2015 požádalo v Evropě přes 1,2 milionu uprchlíků různých národností o mezinárodní ochranu, i přesto však zůstala většina uprchlíků v zemích mimo Evropu, nejčastěji v zemích sousedících se zemi jejich původu. Lze to ilustrovat na příkladu syrského konfliktu a syrských uprchlíků, kde sousední státy – Turecko, Jordánsko a Libanon pojmuly větší část Syřanů prchajících před konfliktem. V roce 2015 mělo Turecko na svém území téměř 1,7 mil. syrských uprchlíků, Libanon se umístil na druhém místě s 1,2 miliony uprchlíků a na třetím místě bylo Jordánsko s 600 000 syrskými uprchlíky. Dalším statisícům syrských uprchlíků bylo poskytnuto útočiště na území Iráku a Egypta.¹⁴

¹¹ „Migrant crisis: Migration to Europe explained in seven charts“, *BBC*, 4. dubna 2016, <https://www.bbc.com/news/world-europe-34131911> (staženo 8. června 2021).

¹² Patric Asare, David Gritten, James Offer a Lucy Rodgers, „Syria: The story of the conflict“, *BBC*, 11. března 2016, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-26116868> (staženo 8. června 2021).

¹³ Khaled Koser, „Europe’s refugee crisis explained“, *World Economic Forum*, 12. listopadu 2015, <https://www.weforum.org/agenda/2015/11/europes-refugee-crisis-explained/> (staženo 8. června 2021)

¹⁴ *Ibid.*

3.2) Průběh uprchlické krize (do EU)

Rok 2015 se nesl ve znamení vrcholu uprchlické krize. Do členských států EU se v témže roce uchýlilo přes 1 milion uprchlíků (žadatelů o azyl). Na jedné straně tato velká vlna vyvolala solidaritu, na straně druhé se stala tématem politického boje a vyvolávala politicko-společenské znepokojení. Panovaly neshody ohledně toho, jakým způsobem se budou státy EU s touto krizí potýkat.¹⁵ Přisun uprchlíků do jednotlivých zemí EU byl velmi nevyrovnaný. Bohatší země na západě a severu Evropy se stali pro uprchlíky cílovými státy – těmito státy byl např. Německo a Švédsko, které byly ve své politice přijímání uprchlíků poměrně velkorysé. Mnoho států jihovýchodní Evropy se stali pouze státy tranzitními, i vzhledem k jejich odmítavému postoji k přijímání uprchlíků.¹⁶

Většina uprchlíků musela ve své cestě překonat spoustu bariér, ať již v podobě přírodních – jakožto moře, tak i bariéry vytvořené člověkem – ploty a zdi oddělující hranice států. Okolnosti provázející náročný přesun uprchlíků měly svou vysokou cenu – podle IOM (*International Organization for Migration*) během roku 2015 zemřelo 3 770 uprchlíků při pokusech o překonání středoziemního moře. Velká část jich o život přišla na trase ze severní Afriky do Itálie a více než 800 jich zemřelo v Egejském moři při snaze o překročení námořní hranice mezi Řeckem a Tureckem. Nejsmrtelnějším měsícem roku 2015 byl duben, kdy se u břehů Libye potopila loď s 800 lidmi na palubě, snažící se uprchnout do Evropy. Právě překročení kapacity člunů a lodí bylo jedním z nejčastějších důvodů pro tyto nehody.¹⁷

Příloha č.1 Přehled počtu uprchlíků příchozích do Evropy přes Středozemní moře a počtu pohřešovaných/mrtvých uprchlíků (tabulka)¹⁸

Previous years	Arrivals *	Dead and missing
2021	123,318	3,231
2020	95,774	1,881
2019	123,663	1,510
2018	141,472	2,277
2017	185,139	3,139
2016	373,652	5,096
2015	1,032,408	3,771
2014	225,455	3,538

15 Triandafyllidou, Anna. "A Refugee Crisis Unfolding: "Real" Events and Their Interpretation in Media and Political Debates". *Journal of Immigrant and Refugee Studies*. (staženo 30. května 2022).

16 Mike Nudelman a Barbara Tasch, „This map shows the routes of Europe’s refugee nightmare...“, *Business Insider*, 15. září 2015, <https://www.businessinsider.com/map-of-europe-refugee-crisis-2015-9> (staženo 8. června 2021).

17 „Migrant crisis: Migration to Europe explained in seven charts“, *BBC*, 4. dubna 2016, <https://www.bbc.com/news/world-europe-34131911> (staženo 8. června 2021).

18 „UNHCR – Operational Data Portal, Mediterranean Situation“, <https://data.unhcr.org/en/situations/mediterranean> (staženo 7. června 2022).

Které země v Evropě byly během roku 2015 nejvíce zasaženy uprchlickou krizí? To záleží, pokud to bereme podle počtu obyvatel daného cílového státu či celkového počtu žadatelů o azyl. Dle celkového počtu žadatelů o azyl bylo nejvíce zasažené Německo. Avšak na počet obyvatel se na první příčce umístilo Maďarsko se zhruba 1800 uprchlíky na 100 000 obyvatel. Na další příčce se umístilo Švédsko s 1667 žadatelů na 100 000 obyvatel. Dále v Německu připadalo kolem 60 žadatelů na 100 000 obyvatel. Celkový průměr EU bylo 260 žadatelů o azyl na 100 000 obyvatel. K tomu musíme ovšem zohlednit i to, že Maďarsko bylo pro většinu uprchlíků pouze tranzitní zemí, zatímco Německo a Švédsko byly státy cílové.¹⁹

Co se týče celkového počtu uprchlíků, tak jsou údaje následovné. Jak již bylo v úvodu zmíněno, tak v roce 2015 požádalo v členských státech EU o mezinárodní ochranu více než 1,2 milionu uprchlíků. Z toho 156 110 žádostí bylo podáno ve Švédsku, které se v počtu žádostí umístilo na třetím místě po Německu (441 800) a Maďarsku (174 435). Nejvyšší počet žádostí o azyl v EU v roce 2015 podali občané Sýrie, z nichž většina byla registrována v Německu. Žádost podalo celkem 362 800 Syřanů, což představuje 29 % z celkového počtu žádostí za rok 2015. Druhou největší skupinu žadatelů tvořili občané Afghánistánu, kteří podali přes 178 000 žádostí o azyl, z nichž více než polovina požádala o azyl v Maďarsku (45 600) a Švédsku (41 200). Počet afghánských žadatelů o azyl představoval 14 % z celkového počtu žadatelů o azyl.²⁰

3.3) Reakce Evropy na krizi

Nejvíce napětí během uprchlické krize se odehrávalo v Řecku, Itálii a Maďarsku, kudy velký počet uprchlíků vstupoval do EU. Tyto státy se tak potýkali s nerovnoměrným zatížením oproti zbytku EU, i když se nejednalo o státy cílové, nýbrž tranzitní.²¹

V září roku 2015 ministři států EU odhlasovali projekt na relokaci 160 000 uprchlíků napříč EU, jenomže tento plán se vztahoval pouze na uprchlíky, co byli v Řecku a Itálii (tento plán byl přezdívaný jako systém kvót).²² Dalších 54 000 uprchlíků mělo být přesídleno z Maďarska, to ovšem Maďarsko odmítlo, což mělo teoreticky mít za důsledek to, že by

¹⁹ „Migrant crisis: Migration to Europe explained in seven charts“, *BBC*, 4. dubna 2016, <https://www.bbc.com/news/world-europe-34131911> (staženo 8. června 2021).

²⁰ „Asylum in the EU Member States“, *Eurostat newsrelease* (4. března 2016), <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7203832/3-04032016-AP-EN.pdf/790eba01-381c-4163-bcd2-a54959b99ed6> (staženo 15. června 2021).

²¹ „Migrant crisis: Migration to Europe explained in seven charts“, *BBC*, 4. dubna 2016, <https://www.bbc.com/news/world-europe-34131911> (staženo 8. června 2021).

²² Ibid.

Maďarsko muselo na své území v rámci systému „kvót“ přijmout několik set uprchlíků z Itálie a Řecka.²³

²³„Migrant crisis: Hungary challenges EU quota plan in court“. *BBC*, 3. prosince 2015, <https://www.bbc.com/news/world-europe-34998615> (staženo 5. června 2022).

Celkově se dají státy v Evropě rozdělit na dvě hlavní skupiny co se proudění uprchlíků týče, a to státy tranzitní a státy cílové. Tranzitní státy jsou státy, přes které proudili a proudí migranti ze země svého původu do cílové země, tedy země, přes kterou procházejí není jejich cílem. Mezi tyto státy se řadí státy na Balkánském poloostrově a dále státy střední a jižní Evropy – ČR, Maďarsko, Slovensko, Řecko atd. Státy cílové jsou státy, kam migranti směřují, tyto země jsou jejich finálním cílem, kde hledají útočiště. Mezi tyto státy se řadí zejména státy v západní a severní Evropě, které jsou oproti zbytku kontinentu výrazně bohatší i vstřícnější vůči uprchlíkům. Jedná se např. o Německo, Rakousko, Francii, Švédsko, Norsko, Dánsko, Nizozemsko a Velkou Británii atd.²⁴

Podle reakce na uprchlickou krizi a celkového postoje se podle Anna Triandafyllidou²⁵ dělí státy, média a politická uskupení do třech interpretačních rámcových skupin. Jedná se o tři rámcové skupiny, a to: rámec nebezpečí (My versus Oni), moralizační rámec (sdílené evropské hodnoty) a nakonec racionalizační rámec (racionalita a efektivita). Přístupem se v tomto smyslu rozumí veřejná debata, hlavní politický diskurz a obraz uprchlíků/ uprchlické krize v médiích a celkový převládající postoj společnosti.²⁶

Moralizační rámec dává důraz odpovědnosti za migrační proudy právě válkám a konfliktu v zemích původu. Dívá se na uprchlíky jako na oběti. Podle tohoto rámce se nepohybují samotná individua nýbrž je to onen (migrační) proud, který proudí určitým směrem. Tento rámec dává důraz na sdílené Evropské hodnoty – lidskost a poskytování ochrany těm, kteří to potřebují. Tento rámec je doménou zejména levicově smýšlejících politických sil.²⁷

Rámec nebezpečí mobilizuje pocity nejistoty a rozdělení v Evropě. Podle tohoto rámce může vyhrát jen jedna strana, pokud uprchlíci něčeho dosáhnou, tak to původní obyvatelé nějakým způsobem o něco připraví. Tento rámec je doménou zejména pravicově smýšlejících politických sil. Takovýto rámec zaujalo např. Polsko i přesto, že do žádná výrazná část uprchlíků neproudila. Narativ v Polsku byl ten, že tito lidé jsou pouze ekonomickými migranty, nikoliv uprchlíci, společnost v Polsku se tak zastiňovala rámcem moralizačním, kdy, pokud by

²⁴ „Abeceda Migrace“, <https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/abeceda-migrace> (staženo 25. května 2022).

²⁵ „Anna Triandafyllidou“, <https://migrationresearch.com/experts/anna-triandafyllidou/498#roles> (staženo 15. července 2022).

²⁶ Anna Triandafyllidou, “A Refugee Crisis Unfolding: “Real“ Events and Their Interpretation in Media and Political Debates“, *Journal of Immigrant and Refugee Studies*. (staženo 30. května 2022).

²⁷ Ibid.

to byli „skuteční“ uprchlíci, pomoc by jim poskytnuta byla, avšak reálně se jednalo o zaujmutí postoje potenciálního nebezpečí.²⁸

Racionalizační rámec se snaží identifikovat daný problém ohledně uprchlické krize a najít na něj určité řešení. Je jakýmsi kompromisem. Tento rámec neutralizuje boj mezi pravicí a levicí, je výsledkem kombinace mnoha faktorů. Solidarita a důraz na morální hodnoty jsou v tomto rámci také obsaženy, avšak bez idealizace, nýbrž v rámci zachování pořádku, který tento rámec bere jako nutnost pro ochranu hodnot liberalismu, lidských práv a poskytování ochrany těm co to potřebují. Tento rámec se vyhýbá boji mezi pravicí a levicí. Dalo by se říct, že je velmi praktický – tedy pomoc je poskytnuta těm, kteří to potřebují, i když má stát jen určitou kapacitu, kterou v zájmu veřejného pořádku nemůže překročit, pomoc tedy může být poskytnuta jen omezenému počtu lidí. Tento postoj byl zaujat státy jako jsou např. Rakousko, Itálie či Velká Británie (která ovšem mnoho uprchlíků na své území nepřijala).²⁹

²⁸ Anna Triandafyllidou, “A Refugee Crisis Unfolding: “Real“ Events and Their Interpretation in Media and Political Debates“, *Journal of Immigrant and Refugee Studies*. (staženo 30. května 2022).

²⁹ Ibid,

4) Vývoj švédských integračních politik a integrace azylantů/ uprchlíků

4.1) Uprchlická vlna do Švédska

Více než 163 000 lidí imigrovalo v letech 2015/2016 do Švédska. Z toho 15 000 bylo švédského původu – emigranti vracející se do Švédska. Největší skupinu mezi těmito přistěhovalci však tvořili Syřané prchající před krvavou občanskou válkou v Sýrii a prchající do Švédska, aby zde našli útočiště a prosperitu. Rok 2015 byl také zlomovým bodem v počtu nezletilých žadatelů o azyl bez doprovodu. Celkem se v roce 2015 jednalo o více než 35 000 případů. Po největší vlně imigrace, kterou Švédsko zažilo kolem roku 2015, však imigrace začala klesat. Po dobu pěti let byli Syřané největší skupinou přistěhovalců, a to až do roku 2019, kdy je poprvé nahradili Švédští emigranti (Švédové vracející se do země svého původu). Co se umístění týče, Švédsko je na prvním místě na světě jako země, která v roce 2015 přijala nejvyšší počet žadatelů o azyl na osobu.³⁰ Kvůli vysokému počtu uprchlíků na hranicích Švédska se země rozhodla zavést hraniční kontroly, i přesto však měli uprchlíci možnost požádat o azyl na hranicích.³¹

4.2) Historie migrace ve Švédsku

Pro pochopení souvislostí ohledně Uprchlické krize a uprchlické vlny do Švédska je nutno znát komplexní obraz vývoje tamní migrace. Od poloviny 19. století až do 30. let 20. století probíhal ve Švédsku fenomén tzv. „velké emigrace“. Během tohoto časového rámce opustilo Švédsko kolem 1,5 milionu obyvatel. Mnoho z nich zamířilo do Ameriky a Austrálie. Švédí emigrovali z různých důvodů – chudoba, vidina lepšího živobytí, náboženská perzekuce apod. Po 2. Světové válce nastává obrat a Švédsko se z emigrační země stává zemí imigrační. Mezi poválečnými přistěhovalci byli zejména Němci a obyvatelé sousedních skandinávských států. Během dalších poválečných let byli mezi hlavními skupinami přistěhovalců pracovníci z Finska, Itálie, Řecka, Turecka, bývalé Jugoslávie a dalších balkánských států. Mnoho z těchto

³⁰ „History of migration in Sweden“, <https://sweden.se/culture/history/sweden-and-migration> (staženo 2. května 2022).

³¹ Country factsheet: Sweden 2015, European Migration Network“, *European Commission*, https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/default/files/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/country-factsheets/27a_sweden_country_factsheet_2015.pdf (staženo 8. června 2021).

migrantů byli pouze migranty dočasnými, jelikož se po několika letech práce vraceli do svých rodných zemí.³²

V 80. a 90. letech začalo do Švédska proudit větší množství lidí žádajících o azyl. V této době přicházeli lidé ze států na blízkém východě, jako např. Irák, Írán, Libanon, Sýrie apod. Další uprchlíci přicházeli z Jižní Ameriky, a to konkrétně z Chile, především kvůli diktátorskému režimu Augusta Pinocheta. Ve Švédsku bychom díky tomu dnes našli 3. největší Chilskou komunitu na světě. Další významnou skupinou uprchlíků v 90. letech bylo přes 100 000 Bosňanů a 3 600 Kosovských Albánců, kteří prchali před krvavým konfliktem na Balkáně. V roce 2001 po zapojení do Schengenské spolupráce zažívá Švédsko přísun pracovní migrace z členských států Evropské Unie, dále do země také proudí pracovní síla z Evropských zemí mimo EU. Od roku 2014 do roku 2018 tvořili největší skupinu přistěhovalců uprchlíci ze Sýrie.³³

V roce 2015 nastal vrchol uprchlické krize a Švédsko zažilo rekordní příliv uprchlíků – přes 160 000, z čehož 51 000 tvořili Syřané. V reakci na to zavedla Švédská vláda přísnější opatření a schválila změnu v azylových zákonech, následující rok číslo příchozích prudce kleslo. Byly zavedeny hraniční kontroly, dočasné povolení k pobytu a byly omezeny nástroje pro slučování rodin, vše za účelem snížit počet příchozích uprchlíků. Švédsko se tak ze země, která měla nejtědřejší azylové zákony v Evropské Unii stalo další zemí, která své azylové zákony snížila

Jak lze vidět v příloze č.2 (tabulka), mezi 5 nejpočetnějších skupin žadatelů v o azyl v roce 2015 patří: 1) Syřané, 2) Afghánci, 3) Iráčané, 4) osoby bez státní příslušnosti, 5) Eritrejci. na minimum vyžadované azylovou legislativou Evropské Unie.³⁴ Od roku 2019 tvoří největší skupinu imigrantů samotní Švédi, kteří se vrací ze zahraničí.³⁵

³² „History of migration in Sweden“, <https://sweden.se/culture/history/sweden-and-migration> (staženo 2. května 2022).

³³ Ibid.

³⁴ „Migration in Sweden“, *Empowering Migrants for Employment EME*, <https://ememethods.net/target-group-and-countries/migration-in-sweden-2/> (staženo 15. června 2022).

³⁵ „History of migration in Sweden“, <https://sweden.se/culture/history/sweden-and-migration> (staženo 2. května 2022).

Příloha č.2: Žádosti o azyl – Pět nejvíce zastoupených národností mezi žadateli (2012-2015)
(tabulka)³⁶

2012			2013			2014			2015		
Nationality	Nr	% of total	Nationality	Nr	% of total	Nationality	Nr	% of total	Nationality	Nr	% of total
Syria	7,920	18%	Syria	16,540	30%	Syria	30,750	38%	Syria	51,310	32%
Somalia	5,695	13%	Stateless	6,885	13%	Eritrea	11,530	14%	Afghanistan	41,445	26%
Afghanistan	4,760	11%	Eritrea	4,880	9%	Stateless	7,820	10%	Iraq	20,780	13%
Serbia	2,670	6%	Somalia	3,940	7%	Somalia	4,870	6%	Stateless	7,725	5%
Eritrea	2,405	5%	Afghanistan	3,025	6%	Afghanistan	3,105	4%	Eritrea	7,230	4%

³⁶ Country factsheet: Sweden 2015, European Migration Network“, *European Comission*, https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/default/files/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/country-factsheets/27a_sweden_country_factsheet_2015.pdf (staženo 8. června 2021).

4.3) Švédské azylové a integrační politiky před rokem 2015

K pochopení souvislostí a změn v azylové a integrační politice je důležité stručně zmapování jejich historie. Tato podkapitola přináší přehled vývoje azylové politiky, která jde ruku v ruce s politikou integrační. Jelikož azylové politiky jsou zaměřeny na uprchlíky, od jejich příchodu po jejich dlouhodobou integraci. Přímo tedy navazují na integrační ale i imigrační a migrační politiky.³⁷

4.3.1) Azylová politika – ochrana ve Švédsku

V roce 1996 byla schválena legislativa – *Švédská migrační politika v globální perspektivě*. V roce 1997 vstoupila tato legislativa v platnost. Přesněji definovala skupiny lidí, kterým by měl být udělen azyl. Byla zúžena definice úzké rodiny, kdy povolení k pobytu mohl získat pouze manžel, manželka nebo nesezdané nezletilé děti. Dále byl rozšířen rozsah takzvané dočasné ochrany na kolektivní ochranu jakékoli skupiny na určitou dobu, i když by tyto osoby měly mít nárok na azyl. Tento návrh zákona byl široce kritizován v mnoha veřejných debatách a ukázal, že existuje větší poptávka po jasnější a zároveň přísnější azylové a imigrační politice, i přesto však v parlamentu stále existovala velká podpora pro tento legislativní návrh z roku 1996.³⁸

Další důležitá legislativa v azylové politice přišla v dalším tisíciletí. Zákon o cizincích (*Aliens Act*) byl schválen v roce 2005 a vstoupil v platnost v roce 2006. Tento právní předpis definoval dvě hlavní formy ochrany, které Švédsko poskytovalo. První formou ochrany (*refugee protection*) je ochrana uprchlíků a osob prchajících před perzekucí, jak je definována Úmluvou OSN o uprchlících z roku 1951 a směrnicemi EU z roku 2011. Dále k tomuto právnímu předpisu patří i nadstavba vnitrostátních právních předpisů, které rovněž zohledňují pohlaví a sexuální orientaci potenciálního žadatele o azyl.³⁹

Druhou formou ochrany (*subsidiary protection*) je ochrana osob prchajících před vážnou újmou, jako je mučení apod., což je v souladu se směrnicemi EU. V letech během uprchlické krize Švédsko využívalo tuto formu doplňkové ochrany více než jiné státy EU se 42

³⁷ Andrea Baršová a Pavel Barša, *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku* (Brno: Masaryková univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2005).

³⁸ Elisabeth Abiri, „The Changing Practice of ‘Generosity’: Swedish Refugee Policy during the 1990s“, *Journal of Refugee Studies*, č. 13 (březen 2000): 11–28 (staženo 6. dubna 2021).

³⁹ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, Migration Policy Institute, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021).

% schválených žádostí. Kromě toho mohou ochranu získat i osoby, které se nemohou vrátit do země původu z důvodu přírodní katastrofy.⁴⁰

Změny azylového zákona z roku 2005 dále umožňují jiné formy ochrany, jinak známé jako humanitární ochrana, která se vztahuje na osoby, na které by se za normálních okolností nevztahovala žádná z podmínek uvedených v předchozích odstavcích, jedná se o velmi zvláštní případy, kdy může být dané osobě poskytnuta ochrana např. na základě závažného zdravotního stavu, jedná se o osoby, které z nějakého důvodu nemají možnost vrátit se do země původu, tato forma ochrany se vztahuje zejména na nezletilé osoby bez doprovodu (bez zákonného zástupce).⁴¹

4.3.2) Uprchlíká krize jako zatěžkávací zkouška dosavadního systému

Od září 2013 se Švédsko stalo první zemí, která nabídla trvalý pobyt všem Syřanům, kteří požádali o azyl. Také v srpnu 2014 bývalý premiér Fredrik Reinfeldt během svého projevu vyzval Švédy, aby „...otevřeli svá srdce lidem, kteří prchají pod velkým stresem“, ale zároveň ve svém projevu dal najevo obavy o finanční udržitelnost sociálního státu pod tlakem bezprecedentního humanitárního úsilí.⁴²

Od roku 2013 byla více než polovině žadatelů poskytnuta nějaká forma ochrany, přičemž v roce 2015 uspělo se svými žádostmi 70 % všech žadatelů. Během stejného roku zažilo Švédsko bezprecedentní počet žadatelů o azyl, kvůli čemuž se prodlužovali doby zpracování žádostí z několika měsíců až na rok. Švédsko se potýkalo s nedostatkem ubytovacích kapacit pro nově příchozí uprchlíky a přistupovalo se tak k nouzovým řešením, kdy byly školy a kostely poskytovány jako nouzová ubytovací zařízení. Vzdělávací instituce měli problémy se zápisem tisíců nových studentů s nejasnou minulostí a nedostatečně zdokumentovanou minulostí vzdělání. Švédsko na obyvatele obdrželo nejvíce žadatelů o azyl v EU, což Švédský azylový systém fundamentálně proměnilo.⁴³

Již v říjnu 2015 proběhla horká politická debata na téma „problém švédských uprchlíků“. Sociálnědemokratická ministryně zahraničí Margot Wallströmová, která zastupovala nově zvolenou vládu, se vyjádřila k situaci, že obrat azylové politiky je náhlý, ale nevyhnutelný, protože hrozí její zhroucení kvůli velkému přílivu žadatelů o azyl a následné

⁴⁰ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, Migration Policy Institute, (červen 2017) (staženo 8. dubna 2021).

⁴¹ Ibid.

⁴² Simone Scarpa a Carl-ulrik Schierup, „Who Undermines the Welfare State? Austerity-Dogmatism and the U-Turn in Swedish Asylum Policy.“ Social Inclusion. 2018, č. 6 (2018).

⁴³ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, Migration Policy Institute, (červen 2017) (staženo 8. dubna 2021).

vysoké zátěži štědrého sociálního systému. Tento argument použili političtí představitelé napříč politickým spektrem. Následnou změnu azylové politiky oznámila vláda vedená premiérem Stefanem Löfvenem. Příjem uprchlíků byl omezen na minimální kvóty EU. Byly také zavedeny hraniční kontroly na hranicích s Dánskem, včetně kontroly dokladů poprvé od roku 1950.⁴⁴

Vzhledem k tomu, že každá žádost o azyl ve Švédsku je individuálně posuzována speciálně vyškolenými úředníky, je tento proces o to delší a náročnější na zdroje. Tyto žádosti posuzuje Švédská migrační agentura (*Migrationsverket*)⁴⁵, která je odpovědná za zpracování všech žádostí o azyl. V polovině roku 2015 činila odhadovaná čekací doba na vyřízení žádosti o azyl kvůli nebývalému počtu žadatelů přibližně osm měsíců a tato odhadovaná čekací doba na začátku roku 2016 přesáhla 12 měsíců. V důsledku těchto komplikací se Švédská migrační agentura zaměřila především na zpracování žádostí o azyl. Ke konci roku 2016 agentura nahlásila zpracování rekordních 111 979 žádostí o azyl.⁴⁶

Od června 2016 nabyl účinnosti dočasný zákon, tzv. *Temporary Act*. Tento právní předpis měl platit další tři roky, čímž byla fakticky pozastavena platnost zákona o cizincích (*Aliens Act*), standardní švédské azylové legislativy. Změna se týkala všech žádostí o azyl podaných ve Švédsku po 24. listopadu 2015. Právní předpis měl přinést několik významných změn.⁴⁷

První významnou změnou je posun od udělování trvalého pobytu k udělování pouze dočasného pobytu, do té doby bylo udělování trvalého pobytu standardním postupem pro schvalování žádosti o azyl. Místo toho získali uprchlíci s uznaným postavením uprchlíka pobyt v délce tří let, který může být po novém posouzení znovu obnoven.⁴⁸ Uprchlíkům, na které se vztahovala podpůrná ochrana (*subsidiary protection*), byl udělen pobyt v délce 13 měsíců, který může být obnoven po novém posouzení situace žadatele. Kromě toho tento právní předpis stanoví, že držitelé dočasných pobytů mohou požádat o trvalý pobyt pouze tehdy, pokud

⁴⁴ Simone Scarpa a Carl-ulrik Schierup, „Who Undermines the Welfare State? Austerity-Dogmatism and the U-Turn in Swedish Asylum Policy.“ *Social Inclusion*. č. 6, (2018) (staženo 6. dubna 2021): 199–207.

⁴⁵ „Swedish Migration Agency“, <https://www.migrationsverket.se/English/Startpage.html> (staženo 3. června 2022).

⁴⁶ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021).

⁴⁷ „Proposal to temporarily restrict the possibility of being granted a residence permit in Sweden“. Government Offices of Sweden, Ministry of Justice, 3. května 2016, <https://www.government.se/press-releases/2016/05/proposal-to-temporarily-restrict-the-possibility-of-being-granted-a-residence-permit-in-sweden/> (staženo 25. května 2022).

⁴⁸ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021).

prokáží svou schopnost finančně se zajistit prostřednictvím pravidelného příjmu ze zaměstnání.⁴⁹

Druhou zásadní změnou je zrušení statusu žadatelů, spadajících do kategorie „jinak potřebující ochranu“ (*otherwise in need of protection*), tj. osob, které nespádají do kategorie uprchlíka nebo podpůrné ochrany (*subsidiary protection*). Tento typ statusu se využíval především u nezletilých osob bez doprovodu, které přišly do Švédska. Tento status byl během roku 2016 udělen poměrně malému počtu žadatelů. Výjimka by měla být udělena pouze ve zvláštních případech, kdy by hrozilo, že Švédsko poruší své mezinárodní závazky.⁵⁰

Schválení dočasného zákona v roce 2016 znamenalo, že uprchlíkům, kteří přišli do Švédska mimo systém kvót EU, byl udělen pouze dočasný pobyt. Přístup ke sloučení rodiny byl navíc výrazně omezen i pro již přijaté uprchlíky. Jediný způsob, jak mohli uprchlíci získat trvalý pobyt z dočasného pobytu, bylo prokázání finanční soběstačnosti, zejména prostřednictvím zaměstnání či prokázáním dostatečného příjmu. Cílem těchto opatření bylo učinit Švédsko méně atraktivní destinací pro potenciální další žadatele o azyl, což vyvrcholilo v roce 2015, kdy Švédsko obdrželo přibližně 160 000 žádostí. Tento počet žadatelů o azyl v následujícím roce prudce klesl na něco málo přes 22 000 žádostí.⁵¹

Tato opatření byla prosazována jako dočasné řešení, které má dát Švédsku více prostoru pro zvládnutí tzv. evropské uprchlické krize, opatření měla být v platnosti tři roky do července 2019, což znamenalo významný obrat dosavadní velkorysé azylové politiky. Hlavním motivem prosazovaným touto vládou bylo právě zachování udržitelnosti sociálního státu, (*welfare state*), kterým se snažila zdůvodnit tyto přijaté kroky. V roce 2017 rostla švédská ekonomika (HDP) čtyřikrát rychleji než její severští sousedé, což bylo pozitivně ovlivněno zvýšenými veřejnými výdaji v souvislosti s velkou uprchlickou vlnou, jak potvrdila práce švédského ekonomy Lennarta Erixona v roce 2015.⁵²

⁴⁹ „Proposal to temporarily restrict the possibility of being granted a residence permit in Sweden“. *Government Offices of Sweden, Ministry of Justice*, 3. května 2016, <https://www.government.se/press-releases/2016/05/proposal-to-temporarily-restrict-the-possibility-of-being-granted-a-residence-permit-in-sweden/> (staženo 25. května 2022).

⁵⁰ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021).

⁵¹ *Ibid.*

⁵² Simone Scarpa a Carl-ulrik Schierup, „Who Undermines the Welfare State? Austerity-Dogmatism and the U-Turn in Swedish Asylum Policy.“ *Social Inclusion*. 2018, č. 6 (2018): 199–207, (staženo 6. dubna 2021).

5) Integrační politiky

Tato podkapitola stručně mapuje vývoj integračních politik v Evropě a dále podrobněji analyzuje vývoj integračních politik ve Švédsku, zejména se zaměřením na uprchlíky. Otázkou je, jakým způsobem se integrační politiky ve Švédsku vyvíjeli před uprchlickou krizí a jaké změny v nich probíhaly.

5.1) Integrační politiky v Evropě

Integrační a migrační modely jsou porovnávány v celé EU. Existují určité principy společné migrační politiky, ale jednotná integrační politika jako taková neexistuje. V průběhu času začala velká část Evropy směřovat k restriktivnějším opatřením, pokud jde o míru migrace a integrace, a můžeme pozorovat nárůst požadavků v mnoha státech. Ve Švédsku je hlavním cílem integračních opatření dosáhnout sociálně-ekonomického začlenění a autonomie přistěhovalců v kontextu společnosti založené na principu rozmanitosti. Zatímco v Dánsku nebo Nizozemsku byla asimilace oficiálně uváděna jako hlavní cíl integrační politiky. Švédsko tak má tendenci zaměřovat se na multikulturalismus ve srovnání s těmito asimilačními politikami některých zemí. Ačkoli Dánsko a Švédsko měly v minulosti společný výchozí bod, obě země se postupně začaly ve svých integračních modelech rozcházet. Jedním z příkladů progresivní integrační politiky ve Švédsku je zavedení švédských kurzů pro přistěhovalce již v roce 1965. V roce 1996 navíc švédská vláda oznámila určité změny v dosavadní migračně-integrační politice, přičemž novým hlavním cílem těchto změn byly rovná práva, povinnosti a příležitosti pro všechny bez ohledu na etnický a kulturní původ. Úsilí bylo zaměřeno na budování sociálního smíru v duchu rozmanitosti.⁵³

Vzhledem k nízké míře integrace uprchlíků na trhu práce, zejména v mnoha evropských státech, se usilovalo o legislativní nápravu. Jednou z převládajících strategií je realizace integračních programů v oblastech, kde uprchlíci tvoří značnou část populace přistěhovalců. Stále existuje jen málo informací o tom, jak tato opatření ovlivňují samotnou integraci. Podle dvou výzkumů mají povinná integrační kritéria skutečně významný a výhodný dopad na ekonomickou integraci. Výzkum provedený ve Švýcarsku zjistil, že jazykové vzdělávací programy pro žadatele o azyl bez předchozích znalostí rodného jazyka mají významný přínos

⁵³ Wiesbrock, A. (2004). *Integration of Immigrants in Sweden: A Model for the European Union?* (International Migration 49, No. 4), 48-66.

pro trh práce. Nevýhodou je skutečnost, že do vzorových populací těchto dvou studií jsou zahrnuti všichni přistěhovalci, ale integrační programy jsou primárně určeny pro uprchlíky.⁵⁴

Ačkoli Dánsko institucionalizovalo celostátní program školení žadatelů o azyl v jazykových dovednostech a dovednostech na trhu práce, zjistilo, že tento program má značný škodlivý dopad na jejich šance získat řádné zaměstnání. Na druhou stranu ve Finsku, práce a mzdy uprchlíků se zvýšily v důsledku finské politiky nuceného zavádění (*forced introduction policy*), která také snížila jejich závislost na sociální pomoci. Ekonomické motivační nástroje byly použity ve Finsku, Dánsku a Švédsku na pomoc s integrací uprchlíků. V Dánsku vzrostla finanční motivace k nalezení práce v roce 2002, když se snížilo vyplácení sociálních dávek (až o 40 procent). V jedné studii této legislativy vzrostla míra zaměstnanosti uprchlíků o 3 až 8 procentních bodů 16 měsíců po získání trvalého pobytu. Nižší příjmy ze sociálních dávek měly příznivý dopad na zaměstnanost, podle jiné studie o stejné změně. Ve Švédsku vlády upřednostňují integrační politiku, která se zaměřuje spíše na odměny za splnění určitých cílů integrace než na „tresty“. Například odměny za předčasné absolvování jazykových kurzů zahrnovaly „bonus“ ve výši 10 000 švédských korun (asi 1 100 eur). Tento program se jmenoval „Švédština pro přistěhovalce“.⁵⁵

5.2) Integrační politiky ve Švédsku

Švédsko provádí aktivní politiku trhu práce se zamýšleným cílem zvýšit úroveň zaměstnanosti pro všechny občany již od počátku 70. let 20. století. V rámci uspořádání sociálního státu se již tehdy tato politika výrazně zaměřila na rovná práva, povinnosti a příležitosti a také na poskytování služeb trhu práce. Nejvýznamnější změnou bylo doplnění obecních zaváděcích programů, které měly trvání dva až tři roky a byly navrženy tak, aby uprchlíkům poskytly dovednosti potřebné k tomu, aby se stali soběstačnými a začlenili se do společnosti.⁵⁶

Informační zpráva švédského ministerstva průmyslu, zaměstnanosti a komunikací (2002) přináší stručný přehled tehdejších cílů integrační politiky, které si švédská vláda vytyčila pro 21. století. Již v roce 1997 rozhodl švédský parlament (*Riksdag*) o novém směru integrační a imigrační politiky na základě zákona „Švédsko, budoucnost a rozmanitost“ (*Sweden, the future and diversity*). Vláda se zavázala snížit míru nerovnosti, uvádí velký důraz na cíle jako

⁵⁴Hadong Qi, Emilsson Irastorza a Bevelander, „Does Integration Policy Integrate? The Employment Effects of Sweden’s 2010 reform of the Introduction Program“ (IZA Institute of Labor Economics, 2019).

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ Ibid.

rovnost práv, odpovědnost a příležitosti pro všechny. Integrovaná politika měla být založena na etnické a kulturní rozmanitosti společnosti – měla by motivovat jednotlivce k aktivní účasti ve společnosti, měla by zabezpečovat základní demokratické hodnoty, přispívat k rovným právům a příležitostem pro ženy a muže a dále by měla předcházet etnické diskriminaci, rasismu a xenofobii.⁵⁷

V roce 1998 byla zřízena Švédská integrační rada (*Swedish Integration Board*), která měla za úkol rozvíjet zavádějící postupy pro nově příchozí uprchlíky, podporovat jejich integraci a monitorovat situaci a pokrok integrační politiky v různých odvětvích společnosti. Na uprchlíky se vztahuje integrační program, který je uvede do společnosti a měl by jim pomáhat usnadnit začátek a integraci do společnosti v nové zemi. Cílem tohoto uvedení do společnosti, které je uprchlíkům poskytováno, je umožnit jim co nejdříve získat bydlení, zaměstnání, ve kterém jsou schopni se samostatně užít, dobrou znalost švédštiny a schopnost zapojit se do života společnosti. To mají z velké části na starosti obce, které získávají státní prostředky na integraci uprchlíků a musí s účastníkem integračního řízení vypracovat individuální úvodní plán. Obce jsou tak odpovědné za školení ve švédštině (jazykové kurzy) a další úvodní programy. Zde můžeme vidět, že se aplikuje individuální přístup, který se více snaží vzít v potaz pozadí účastníka řízení k dosažení větší efektivity.⁵⁸ Hlavní cíle integrační politiky tedy byly následující: Rovnoprávnost, odpovědnost a příležitosti pro všechny, bez ohledu na etnické či kulturní pozadí. Dále dává tato integrační politika důraz na rozmanitost společnosti, vzájemnou toleranci a možnost se zapojit ve společnosti bez ohledu na původ.⁵⁹

Shrnutí integračních cílů z roku 1997 v bodech:

Integrační politika Švédska se vyznačuje 4 hlavními body z roku 1996: 1) Účast je dobrovolná, 2) Obsah integračního programu se soustředí na zaměstnavatelnost 3) Dříve byl integrační program velmi decentralizovaný, jeho implementace se odehrávala zejména na úrovni místních/regionálních a obecních úřadů, to se s novými integračními programy mění 4) Naturalizace je důležitý element integrace, ale nikoliv konečný cíl integračního procesu⁶⁰

⁵⁷ „Swedish integration policy for the 21st century“. *Ministry of Industry, Employment and Communications*, červen 2002, <https://www.temaasyl.se/Documents/%C3%96vrigt/Engelskt%20material%20om%20Sverige/integration%20policy.pdf> (staženo 3. června 2022).

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Ibid.

⁶⁰ Wiesbrock, A. (2004). *Integration of Immigrants in Sweden: A Model for the European Union?* (International Migration 49, No. 4), 48-66.

Informační zpráva ministerstva integrace a rovnosti pohlaví (2009) nám přináší aktualizovaný přehled vývoje švédské integrační politiky. V roce 2008 švédská vláda rozhodla o další strategii integrační politiky, která měla být implementována do roku 2010, kdy vstoupila v platnost – *Introduction Program* (úvodní program), přičemž hlavními cíli této strategie jsou: rychlejší zavádění nově příchozích uprchlíků do společnosti, větší zapojení do pracovního procesu a podnikání, lepší výsledky a větší rovnost ve školách, lepší jazykové dovednosti a více vzdělávacích příležitostí pro dospělé, účinná antidiskriminační opatření, rozvoj sociálně vyloučených městských čtvrtí, společné základní hodnoty ve společnosti vyznačující se rostoucí rozmanitostí. Celkově je odpovědnost za určité oblasti integrace rozdělena mezi různá ministerstva a obce. Ministerstvo pro integraci a rovnost pohlaví koordinuje přístup vlády k integraci. V kompetenci ministerstva je uvádět nově příchozí (přistěhovalce) do společnosti, jakož i švédské občanství, boj proti diskriminaci a rasismu, podpora demokracie a lidských práv, rozvoj vyloučených městských čtvrtí a celkové hodnocení v oblasti integrace. Obce pak mají v kompetenci oblasti, jako je vzdělávání a ubytování. Zdravotnictví je v kompetenci jednotlivých regionů, jejichž regionální rady hájí zájmy ústřední vlády v regionech, a to koordinací práce vládních agentur s obcemi v rámci regionů.⁶¹

V roce 2009 byl předložen nový návrh zákona, který zavádí reformy v oblasti integrace nově příchozích uprchlíků/žadatelů o azyl a jejich rodin. Tento návrh vstoupil v platnost 1. prosince 2010.⁶² Tato reforma měla za úkol urychlit proces sociální integrace a participace. Zaměřuje se více na využití dovedností uprchlíků při jejich integraci do pracovního procesu⁶³ a dále jasněji rozděluje odpovědnost za různé oblasti integrace mezi různé vládní agentury. Tato reforma mění následující oblasti integrace. Švédská veřejná služba zaměstnanosti má nyní větší podíl odpovědnosti než dříve při počáteční integraci uprchlíků, která byla dříve hlavně v kompetenci obcí. Nyní je švédská veřejná služba zaměstnanosti povinna vypracovat individuální počáteční plán s každým nově příchozím, tento plán by měl více odrážet předchozí vzdělání a pracovní zkušenosti, měl by také zahrnovat kurzy švédského jazyka, občanské nauky

⁶¹ „Swedish integration policy fact sheet“. Swedish *Ministry of Integration and Gender Equality*, prosinec 2009, <https://www.government.se/49b72d/contentassets/b055a941e7a247348f1acf6ade2fd876/swedish-integration-policy-fact-sheet-in-english> (staženo 5. června 2022).

⁶² Ibid.

⁶³ „Finding the Way: A Discussion of the Swedish Migrant Integration System“. *OECD*, červenec 2014, <https://www.oecd.org/els/mig/swedish-migrant-integration-system.pdf> (staženo 20. června 2022).

a pracovní školení. Vidíme zde tedy pokračující trend centralizace integračního programu na úroveň vládních institucí a agentur.⁶⁴

Podle této integrační politiky má nově příchozímu (žadatel o azyl/ osoba požívající ochranu/ uprchlík) být vyplácen tzv. zaváděcí benefit, který by měl být stejný pro všechny nově příchozí bez ohledu na to, kde mají bydliště, tento benefit bude podmíněn aktivní účastí na zaváděcích integračních aktivitách, tj. bude vyplácen současně během plnění integračního programu – kurzů a dalších aktivit. Během přípravy úvodního plánu může pracovní středisko poskytovat úvodní finanční dávku 231 švédských korun (26 eur) denně a poté 308 švédských korun denně. Po posouzení poptávky po dovednostech dané osoby v konkrétním místě musí být do šesti měsíců rozhodnuto, kde v dané zemi může daná osoba o práci požádat.⁶⁵ Nově příchozí uprchlíci si budou moci vybrat svého zaváděcího/ úvodního průvodce (*introduction guide*), jehož úkolem je pomoci klientovi zapojit se na trhu práce. Tito zaváděcí/ úvodní průvodci jsou nezávislymi aktéry, musejí se řídit pokyny Švédské veřejné služby zaměstnanosti.⁶⁶

Nový plán integrace se zaměřuje na zlepšení hned v několika doménách. Švédská vláda oznámila plány na nový program *step-in jobs* pro přistěhovalce ve Švédsku. *Step-in jobs* jsou speciálně dotovaná startovní zaměstnání zaměřená na rychlejší vstup na trh práce a lepší studium jazyků. Nedostatek kontaktů je jedním z hlavních důvodů nedostatečného zapojení nově příchozích na pracovním trhu. Vláda se proto rozhodla zahájit tříletý mentorský projekt, v jehož rámci jsou nově příchozí provázeni mentory na základě jejich povolání a vzdělání.⁶⁷

Opatření k většímu zapojení na trhu práce spočívá v tom, že švédská vláda proplácí zaměstnavatelům čas strávený školením uprchlíka v zaměstnání, a to maximálně po dobu dvou let, a až do výše 80% mzdy uprchlíka (omezeno na 800 švédských korun za den). Pokud přijmou uchazeče o zaměstnání, kteří jsou bez práce déle než šest měsíců nebo déle než rok (u osob ve věku 26 let a starších), jsou zaměstnavatelům také poskytovány dotace ve formě snížených daní ze mzdy a dotovaných sociálních příspěvků. Program „Učňovská příprava pro nově příchozí“

⁶⁴ „Swedish integration policy fact sheet“. Swedish *Ministry of Integration and Gender Equality*, prosinec 2009, <https://www.government.se/49b72d/contentassets/b055a941e7a247348f1acf6ade2fd876/swedish-integration-policy-fact-sheet-in-english> (staženo 5. června 2022).

⁶⁵ Gunhild Wallin. „Work is top priority in integration of Sweden’s new arrivals“, *Nordic Labour Journal*, 9. února 2011, <http://www.nordiclbourjournal.org/artikler/insikt-og-analyse/insight-and-analysis-2011/article.2011-02-10.6137100723> (staženo 20. června 2022).

⁶⁶ „Swedish integration policy fact sheet“. Swedish *Ministry of Integration and Gender Equality*, prosinec 2009, <https://www.government.se/49b72d/contentassets/b055a941e7a247348f1acf6ade2fd876/swedish-integration-policy-fact-sheet-in-english> (staženo 5. června 2022).

⁶⁷ *Ibid.*

platí zaměstnavatelům za poskytování školení mladým uprchlíkům v zaměstnání po dobu až šesti měsíců.⁶⁸

Dalším opatřením je to, že vláda zároveň bude podporovat přesídlení z obcí přijímajících mnoho přistěhovalců do obcí přijímajících méně přistěhovalců, s dobrým přístupem na trh práce – zkrátka budou usilovat o přesměrování nově příchozích do oblastí s volnými pracovními místy, aby pomohli dosáhnout zaměstnanosti a dostatečného příjmu, aby tak mohli nově příchozí nezávisle uživit sebe a své rodiny. Tyto integrační aktivity jsou prováděny Švédským migračním úřadem spolu s krajskými správními radami a Švédským sdružením místních samospráv a regionů. Vláda také zahájila dialog s neziskovými organizacemi, aby jim umožnila přispět k integraci. Cílem dialogu je vyjasnit vztah mezi státem, obcemi a neziskovým sektorem ve snaze zajistit integraci nově příchozích.⁶⁹

Jedním z opatření je také snížení daní z příjmu z výdělečné činnosti v několika fázích, aby se více vyplatilo být zaměstnan a pracovat. Politika podnikání by se měla více zaměřovat na vytváření dobrých podmínek pro růst a nová pracovní místa pro nově příchozí budou dotovaná pro jednotlivce a skupiny, kteří jsou obzvláště znevýhodněni na trhu práce. Dále se stát zaměří i na podporu podnikání nově příchozích. Švédská Agentura pro hospodářský a regionální růst bude vést dialog se zaměstnanci v bankovním sektoru ohledně příležitostí pro podnikatele z řad přistěhovalců k získání finančních prostředků.⁷⁰

Vzdělávání ve švédském mateřském jazyce je pro města a školy obtížné kvůli nedostatku vyškolených zahraničních učitelů. Připravily se plány, jak zavést dálkové studium ve školách pro studenty, kteří pobývají ve Švédsku. Možnost vyučujících rozvíjet své schopnosti ve výuce švédštiny jako druhého jazyka je jedním z opatření pro průběžné vzdělávání učitelů. Švédská vláda zahájila komplexní iniciativu ke zvýšení akademických výsledků ve školách. Za ke zlepšení základních schopností ve čtení, psaní a matematice. V letech 2007 až 2010 bylo investováno celkem 3,6 miliardy švédských korun do programu „podpora učitelů“. Na závěr třetího, šestého a devátého ročníku byly zavedeny povinné národní zkoušky.⁷¹

⁶⁸ „The Integration of Refugees into the Swedish Labour Market: Policies and Outcomes“, *Medium*, 18. února 2017, <https://medium.com/@postmodern.palamite/the-integration-of-refugees-into-the-swedish-labour-market-policies-and-outcomes-f989f0ca3577> (staženo 2. června 2022).

⁶⁹ „Swedish integration policy fact sheet“. Swedish *Ministry of Integration and Gender Equality*, prosinec 2009, <https://www.government.se/49b72d/contentassets/b055a941e7a247348f1acf6ade2fd876/swedish-integration-policy-fact-sheet-in-english> (staženo 5. června 2022).

⁷⁰ Ibid.

⁷¹ „Swedish integration policy fact sheet“. Swedish *Ministry of Integration and Gender Equality*, prosinec 2009, <https://www.government.se/49b72d/contentassets/b055a941e7a247348f1acf6ade2fd876/swedish-integration-policy-fact-sheet-in-english> (staženo 5. června 2022).

Rozdíly a podobnosti mezi starým a novým integračním programem jsou poměrně zřetelné. Hlavními oporami programu byly jazyková výuka, občanské vzdělávání a aktivity zaměřené na trh práce. V rámci centralizace integračního programu místní města předala řízení a koordinaci programu státu prostřednictvím Švédské veřejné služby zaměstnanosti. Příjmy ostatních členů domácnosti nebo nová pracovní místa, která účastníci měli při zápisu do dvouletého zaváděcího programu Švédska, neměly žádný vliv na výhody poskytované uprchlíkům a migrantům. Dále státní centralizace nahradila místní obce jako platicí subjekty pro zúčastněné migranty. I když účast v programu nebyla vyžadována, každý, kdo by se odmítl zúčastnit, by už neměl nárok na žádnou finanční pomoc od vlády.⁷²

Shrnutí integračních cílů z informační zprávy Ministerstva integrace a rovnosti pohlaví pro rok 2010. Rychlejší počáteční integrace/ uvedení uprchlíků do společnosti. Větší míra pracovního zapojení. Lepší výsledky ve školách a větší míra rovnosti Zlepšení jazykových dovedností a zlepšení přístupu k příležitostem pro vzdělávání zletilých osob. Aktivní boj proti diskriminaci. Zaměření na rozvoj sociálně vyloučených městských oblastí. Propagace společného hodnotového rámce ve společnosti s důrazem na rozmanitost (multikulturalismus).

5.3) Integrační politika v kontextu uprchlické krize 2015

I přes rekordní počet uprchlíků v roce 2015 Švédsko schválilo relokaci 2 800 uprchlíků, kteří požádali o azyl Řecku nebo Itálii. To dokládá ochotu švédské vlády spolupracovat s ostatními evropskými vládami na otázkách souvisejících s migrací a integrací. Navzdory restriktivním opatřením zavedeným od konce roku 2015 požádalo o azyl v měsících říjnu, listopadu a prosinci 2016 - 30 863 lidí. Počet žádostí, které byly schváleny, začal v roce 2017 klesat a dosáhl úrovně, která byla ve skutečnosti nižší než před uprchlickou krizí v roce 2018. Syrští, afghánští a iráčtí uprchlíci tvoří většinu těch, kteří ve Švédsku žádají o azyl. V roce 2016 bylo od osob s původem v těchto zemích obdrženo 5 459, 2 969 a 2 758 žádostí o azyl. Přibližně 40 % žadatelů byly ženy a asi 60 % byli muži. Mladí lidé tvořili nejpočetnější skupinu žadatelů o azyl; více než polovině žadatelů bylo méně než 25 let.⁷³

⁷² Hadong Qi, Emilsson Irastorza a Bevelander, „Does Integration Policy Integrate? The Employment Effects of Sweden’s 2010 reform of the Introduction Program“ (IZA Institute of Labor Economics, 2019).

⁷³ Leen D’haenens and Joris Willem, „Images of Immigrants and Refugees in Western Europe: Media Representations, Public Opinion, and Refugees’ Experiences“, In *Images of Immigrants and Refugees in Western Europe: Media Representations, Public Opinion and Refugees’ Experiences*, (2019) (staženo 30. června 2022).

I přesto, že severské země mají dlouhou historii přijímání všech druhů migrantů, včetně uprchlíků, s otevřenou náručí, se tento postoj změnil a zostril od doby, kdy vznikly populistické strany. Jedním z příkladů vzestupu takového populismu je strana „Švédští demokraté“ (*Ny demokrati*). Švédští demokraté byli ve Švédsku založeni v roce 1988, ale téměř 20 let jim nebyla věnována velká pozornost. Zvrat nastal ve volbách v roce 2010, kdy strana získala dostatečnou podporu, aby si zajistila 20 z 349 parlamentních křesel. Odpor proti multikulturalismu a integraci byly hlavními prioritami strany, díky čemuž si strana získala větší podporu. Už v letech před uprchlickou krizí v roce 2015 byla švédská společnost napjatá kvůli nárůstu počtu syrských a iráckých uprchlíků. V posledních volbách, které se konaly v roce 2018, strana získala již 62 křesel.⁷⁴

Pro souborný přehled integrační politiky ve Švédsku je potřeba si vymezit oblasti, do kterých integrační politika zasahuje. MIPEX hodnotí integrační politiky států na základě hodnocení důležitých oblastí integrace. Těmito oblastmi jsou: 1) mobilita na trhu práce, 2) slučování rodin, 3) vzdělání, 4) politická participace, 5) trvalý pobyt, 6) přístup k občanství, 7) proti diskriminační opatření, 8) zdraví (zdravotnictví). Následně bude v této kapitole zmapováno přístup integrační politiky v několika z těchto oblastí, které jsou klíčové.⁷⁵ V této kapitole se ovšem budeme zabývat především čtyřmi hlavními oblastmi integrační politiky: 1) Bydlení a trvalý pobyt, 2) Pracovní trh a zaměstnanost, 3) Zdravotnictví, 4) Vzdělání.

Při hledání bydlení se azylanti potýkají s mnoha problémy, vzhledem k tomu, že se nachází ve zcela nové zemi bez konexí, jazykových znalostí a bez dostatku finančních prostředků. Kvůli tomuto provozuje Švédská migrační agentura program asistence bydlení, do kterého se mohou zapojit i žadatelé o azyl, kteří mají svoji žádost ještě v procesu zpracování. Speciální podpora a bydlení je poskytováno ohroženým skupinám, jako například nezletilým bez doprovodu (*unacompanied minors*).⁷⁶

5.4) Bydlení a trvalý pobyt

Systém nouzového bydlení Švédské migrační agentury je navržen tak, aby byl co nejvíce flexibilní, schopný se přizpůsobit zvýšené či snížené poptávce. Toto je docíleno kombinací různých způsobů, jak je bydlení zajišťováno. Agentura má smlouvy se soukromými

⁷⁴ Leen D'haenens and Joris Willem, „Images of Immigrants and Refugees in Western Europe: Media Representations, Public Opinion, and Refugees' Experiences“, In *Images of Immigrants and Refugees in Western Europe: Media Representations, Public Opinion and Refugees' Experiences*, (2019) (staženo 30. června 2022).

⁷⁵ „Migrant Integration Policy Index Sweden 2019“, <https://www.mipex.eu/sweden> (staženo 1. června 2022).

⁷⁶ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021), 11-23.

vlastníky a poskytovateli bydlení, než aby sama vlastnila ubytovací kapacity, které by v případě nižší poptávky nemusely být využity, avšak náklady za údržbu by se promítly do rozpočtu. Pokud není dostatek bytů k dispozici, agentura ubytovává uprchlíky v dočasných ubytovacích zařízeních – resortech, hotelech. V roce 2015 využila agentura nouzové ubytovací zařízení, které jim byly poskytovány obcemi – školy, tělocvičny, nevyužité budovy – toto umožnilo agentuře úspěšně dočasně ubytovat 10-20 000 lidí navíc během krátkého času, dokud jim nebylo nalezeno stálější bydlení.⁷⁷

Po získání povolení k pobytu mají azylanti možnost se ubytovat ve stálější formě ubytování, ovšem pokud je jim tato forma ubytování nabídnuta a azylanti ji odmítnou, musí si najít vlastní bydlení, nezávisle na Švédské migrační agentuře. Na stránkách Švédské migrační agentury ohledně ubytování se píše následující *„Pokud jste žili v ubytovacích zařízeních poskytovaných Švédskou migrační agenturou, pak vám může Švédská migrační agentura pomoci najít bydlení poté, co jste obdrželi povolení k pobytu. Můžete zůstat v ubytovacích zařízeních poskytovaných Švédskou migrační agenturou, dokud pro vás nenajdeme nové bydlení. Pokud odmítnete ubytování, které vám bude nabídnuto, již nemáte právo dále žít v ubytovacích zařízeních poskytovaných Švédskou migrační agenturou“*⁷⁸ (překlad z AJ)

Nízká míra výstavby a přísná regulace nájemného vedly před prudkým nárůstem žádostí o azyl v roce 2015 k omezené dostupnosti bydlení v celém Švédsku. Švédská migrační agentura je závislá na místní nabídce bydlení, což ztížilo zajišťování ubytovacích míst tak, aby odpovídala poptávce. Nevyřízené žádosti o azyl a jejich zpoždění měly pro přijímací systém značné důsledky. Jen ve Stockholmu bylo na seznamu čekatelů na veřejné bydlení k dubnu 2015 více než 500 000 lidí, přičemž doba čekání se odhaduje na více než pět let. Ve snaze zpřístupnit více bytů jsou nyní od března 2016 všechny obce povinny ubytovat určitý podíl azylantů prostřednictvím systému asistovaného bydlení. Dále se vláda snaží podpořit stavbu nových obecních bytů v obcích, které přijali mnoho uprchlíků prostřednictvím grantů, v dubnu 2016 byla pro tyto granty schválena finanční pomoc v celkové výši 1,85 milionů švédských korun.

⁷⁷ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021), 11-23.

⁷⁸ „Swedish Migration Agency, Accommodation“, <https://www.migrationsverket.se/English/Private-individuals/Protection-and-asylum-in-Sweden/While-you-are-waiting-for-a-decision/Accommodation/Accommodation-with-the-Migration-Agency.html> (staženo 3. července 2022).

V březnu roku 2017 žila polovina žadatelů o azyl v nějaké formě asistovaného bydlení (56 435), zatímco téměř 30 % si jich našlo bydlení nezávisle.⁷⁹

Hodnocení oblasti trvalého pobytu podle MIPEXu: „*Trvalý pobyt: Hodnocení – příznivé: Švédsko, které se umístilo v první pětce v oblasti trvalého pobytu, nabízí jasnou a stabilní cestu k dlouhodobé jistotě a socioekonomickým příležitostem pro rezidenty ze zemí mimo EU. Dočasní rezidenti, kteří splňují základní ekonomické požadavky a požadavky na bydlení, se mohou stát trvalými rezidenty po čtyřech letech. Trvalí rezidenti mají zajištěný a rovný status po celou dobu svého života v zemi. Výzkum MIPEX v oblasti trvalého pobytu naznačuje, že inkluzivní politika pobytu pomáhá přistěhovalcům zůstat dlouhodobě, usadit se a zajistit si lepší pracovní místa.*“⁸⁰ (Překlad z AJ)

5.5) Pracovní trh a zaměstnanost

Žadatelé o azyl a azylanti (poživatelé ochrany) mají plný přístup na trh práce, včetně práva začít pracovat hned po příjezdu. Úřady poskytují komplexní programy pomoci zaměřené na propojení uznaných uprchlíků a žadatelů o azyl s pracovními příležitostmi. Žadatelé o azyl mají možnost účastnit se ve fázi žádosti vzdělávacích aktivit, jako jsou jazykové lekce a stáže. Veřejná služba zaměstnanosti spolupracuje s žadatelem o azyl na úvodním plánu, který má usnadnit vstup na trh práce do dvou let od schválení jeho žádosti o mezinárodní ochranu.

V roce 2015 bylo zaměstnáno 31 % dospělých, kteří dokončili dvouletý program integrace uprchlíků, zaměstnáno na plný úvazek nebo zapsáno do školy. Medián příjmu dospělých mezi příchozími z roku 2004, kteří v zemi žili deset let, činil 13 000 švédských korun (zhruba 1 600 USD) oproti 23 700 švédských korun (2 732 USD) pro běžnou populaci.⁸¹

V březnu 2016 dokončilo 46 % účastníků zaváděcího programu Veřejné služby zaměstnanosti pouze osmou třídu nebo méně. Ve Švédsku mají nejvyšší míru zaměstnanosti lidé s alespoň středoškolským diplomem. Po dvou letech zaváděcího programu bylo zaměstnáno nebo zapsáno do vyššího vzdělání 25 % uprchlíků s nižším než středoškolským diplomem, a 42 % uprchlíků s postsekundárním vzděláním. Veřejná služba zaměstnanosti a

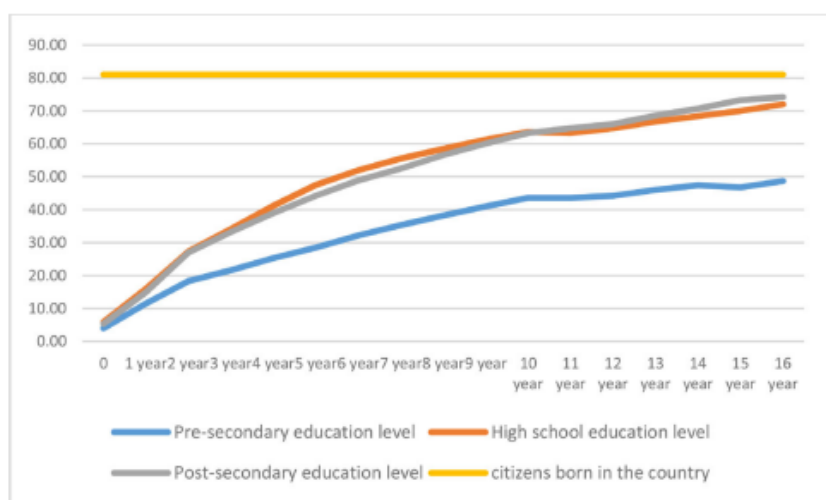
⁷⁹ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021), 11-23.

⁸⁰ „Migrant Integration Policy Index Sweden 2019“, <https://www.mipex.eu/sweden> (staženo 1. června 2022).

⁸¹ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021), 11-23.

poskytovatelé přijímacích služeb měli potíže přijít na to, jak úspěšně zapojit nové přistěhovalce s nižší úrovní kvalifikace na trh práce. Aby se na podzim roku 2015 urychlila registrace nových žadatelů o azyl, byla migrační agentura nucena zkrátit přijímací pohovory s nově příchozími. Protože o těchto lidech, jejichž počet se k dubnu 2015 odhadoval na přibližně 100 000, neměla dostatek informací, nedokázala je během vyřizování jejich žádostí o azyl sladit s vhodnými pracovními praxemi nebo jinými příležitostmi.⁸²

Příloha č.3: Míra zaměstnanosti uprchlíků podle úrovně vzdělání a doby pobytu strávené ve Švédsku (Graf)⁸³

Velká pozornost byla věnována maximálnímu využití posuzovací fáze azylového procesu, zejména proto, že v letech 2015 a 2016 se zvýšila doba, po kterou museli žadatelé čekat na rozhodnutí. Krajské správní rady dostaly od vlády v prosinci 2016 plnou pravomoc koordinovat zásahy během azylového období. Jazykové a orientační programy pro žadatele o azyl nyní od února 2017 koordinují krajské úřady, nastává zde tedy částečný odvrát od centralizace integračních programů. Švédská vláda zahájila řadu iniciativ, které mají žadatelům o azyl pomoci připravit se na práci ve Švédsku, včetně urychlených opatření pro sociální vědce, sociální pracovníky, učitele, zdravotnické pracovníky a stavební dělníky. Vláda navíc udělila

⁸² Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021), 11-23.

⁸³ Ali Hajighasemi a Pejvak Oghazi, „Outcomes of Swedish migration and economics of the welfare system.“, *Economic Research-Ekonomiska Istraživanja*, (srpen 2021).

Veřejné službě zaměstnanosti trvalou pravomoc posuzovat dovednosti a mapovat dovednosti žadatelů o azyl.⁸⁴

Mezi zaměstnavateli mohou existovat obavy o pracovní práva a předpisy v důsledku existence různých právních statusů. Aby osoby požívající ochrany měly nárok na sloučení rodiny nebo trvalý pobyt, musí prokázat schopnost se uživit. Tento požadavek může vyvíjet velký tlak na uprchlíky, aby přijímali práci s nižší kvalifikací, místo toho, aby čekali na uznání svých pověřovacích listin. Může se to tak jevit jako překážka v integraci.⁸⁵ Ti uprchlíci, kterým se podaří najít práci, jsou neúměrně koncentrováni v méně žádoucích oblastech trhu práce, zejména na nižších pozicích. To naznačuje, že pracovní místa, na kterých uprchlíci pracují, často nejsou v souladu s jejich schopnostmi, pověřovacími listinami a předchozím zaměstnáním v zemi jejich původu.⁸⁶

Od té doby, co byla pozastavena předchozí azylová politika, dostávají uprchlíci, kteří nesplňují požadavky systému kvót EU, povolení k dočasnému pobytu na tři roky. Toto povolení může být změněno na trvalé, ale pouze v případě, že žadatel prokáže, že se užíví placenou prací. Uprchlíci s dočasným pracovním povolením jsou kvůli tomuto požadavku na soběstačnost nuceni přijmout jakoukoli práci bez ohledu na své vzdělání nebo předchozí pracovní zkušenosti. Často vstupují na švédský trh práce, aniž by jim byly uznány jejich doklady, protože validační proces může trvat několik měsíců, a v případě vysoce kvalifikovaných jedinců dokonce několik let.⁸⁷

Podle Ali Hajjighasemi a Pejvak Oghaziv bylo dlouho strategické mít přístup k pracovní síle, která dokáže uspokojit požadavky trhu práce, aby se udržela jeho vysoká produktivita a celosvětová konkurenceschopnost. Jako výhodné pro státní finance vystupují dvě skupiny migrantů: ti s pokročilým vzděláním a ti, kteří hledají zaměstnání. Největší finanční zátěž pro švédské veřejné finance údajně představují uprchlíci, kteří mají vysoké počáteční náklady na integraci, zejména v prvních několika letech pobytu. Pokud bude trh práce úspěšný v efektivním využití této rezervy pracovních sil, mohly by se náklady na integraci uprchlíků výrazně snížit. Neschopnost politického establishmentu realizovat rychlou integraci nedávno příchozích

⁸⁴ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021), 11-23.

⁸⁵ Ibid., 11-23.

⁸⁶ Simone Scarpa a Carl-ulrik Schierup, „Who Undermines the Welfare State? Austerity-Dogmatism and the U-Turn in Swedish Asylum Policy.“ *Social Inclusion*. č. 6, (2018) (staženo 6. dubna 2021): 199–207.

⁸⁷ Simone Scarpa a Carl-ulrik Schierup, „Who Undermines the Welfare State? Austerity-Dogmatism and the U-Turn in Swedish Asylum Policy.“ *Social Inclusion*. č. 6, (2018) (staženo 6. dubna 2021): 199–207.

migrantů na trh práce lze využít k vysvětlení, proč roste odpor proti imigraci. Avšak neexistují žádné trendy, které by podle literatury o dopadech migrace představovaly vážné ohrožení životaschopnosti sociálních států, jak lze slyšet v některých médiích.⁸⁸

Hodnocení MIPEXu v oblasti pracovního trhu a zaměstnanosti: *„Mobilita na trhu práce: Hodnocení – příznivé: Švédsko je na druhém místě v oblasti mobility na trhu práce vedle Finska. Občané zemí mimo EU ve Švédsku mají rovný přístup k právům na trhu práce a k sociální záchranné síti v zemi. Během prvních dvou let pobytu migrujícího pracovníka v zemi je však pracovní povolení platné pouze ve spojení s konkrétním zaměstnavatelem a povoláním. Pokud jde o vzdělávání a odbornou přípravu související s prací, občané zemí mimo EU mají ve Švédsku přístup častěji než ve většině ostatních zemí. Legální rezidenti mohou investovat do svého vzdělání a dovedností prostřednictvím rovného přístupu k obecné podpoře i dodatečné, cílené podpoře. Podle dvou desítek nezávislých vědeckých studií, které používá MIPEX, mohou tyto politiky mobility na trhu práce pomoci pracujícím přistěhovalcům zlepšit jejich jazykové a profesní dovednosti, kariérní vyhlídky a přijetí veřejností.“⁸⁹ (Překlad z AJ)*

5.6) Vzdělání

Děti, které jsou žadateli o azyl a děti uprchlíků mají právo navštěvovat školu ve Švédsku. Školy se musí pokusit zapsat děti do jednoho měsíce od jejich příjezdu. U dětí uprchlíků to může zahrnovat lektora v jejich mateřském jazyce, aby se zajistilo, že mají dostatečně zvládnutou výuku. Švédské školy zavedly opatření, která mají zajistit, aby děti uprchlíků měly ze svých tříd prospěch a uspěly v nich. Vysoký podíl mládeže a dětí mezi žadateli o novými žadateli o azyl – v roce 2015 bylo více než 40 procent žadatelů mladších 18 let, naznačuje, že systémy základního a středního vzdělávání budou pro úspěch integračního úsilí rozhodující. Předpisy přijaté v roce 2016 požadují, aby školy při zápisu formálně posoudily vzdělávací zázemí dětí, aby se zajistilo, že jsou zařazeny do příslušné třídy.⁹⁰

V listopadu 2015 tvořili více než 7 procent studentů škol ve Švédsku uprchlíci a uchazeči o azyl, před dvěma lety to bylo 4,5 procenta. Na mnoha školách byl nejvýraznějším důsledkem prudkého nárůstu počtu příchozích nedostatek učitelů. Jako protiopatření mohou Švédské školy nyní uzavírat smlouvy s poskytovateli digitálních služeb nebo s jinými školami

⁸⁸ Ali Hajighasemi a Pejvak Oghazi, „Outcomes of Swedish migration and economics of the welfare system.“, *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, (srpen 2021).

⁸⁹ „Migrant Integration Policy Index Sweden 2019“, <https://www.mipex.eu/sweden> (staženo 1. června 2022).

⁹⁰ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021), 11-23.

o výukových službách v mateřském jazyce po regulační změně v srpnu 2016. Národní agentura pro vzdělávání také zkoumá možnost využití online výuky k doplnění výukových kapacit v jiných ⁹¹předmětech. Školy v menších okresech také experimentovaly s online výukou nebo sdílením služeb napříč okresy.

Kvůli velkému přílivu uprchlíků a zatížení systému se zintenzivnily potíže s komunikací mezi školami a Švédskou migrační agenturou, ale také mezi školami a rodinami existoval komunikační problém. Komunikace se stává více problematickou, když se rodiny častěji stěhují, k čemuž docházelo kvůli využívání dočasného ubytování. Dalším problémem bylo to, že ne vždy si školy předávali záznamy o vzdělání. Školy nejsou vždy připraveny vyhledat a zapojit studenty, kteří se sami nezapiší nebo nejsou zapsáni rodiči. Většina obcí nemá zavedeny formální systémy pro vyhledávání dětí, které nejsou zapsány ve školách – natož aby je identifikovaly do jednoho měsíce od 3. příchodu. K dubnu 2016 odhadovala Švédská migrační agentura, že by dětem mohlo trvat 30 až 70 dní, než začnou chodit do školy. Průměrný věk studentů při příchodu se od roku 2007 zvýšil a mnoho starších příchozích má problémy dohnat své vrstevníky. ⁹²

Podle Švédské národní agentury pro vzdělávání mělo 20 procent pozdě – přijíždějících studentů možnost nastoupit v roce 2013 do vyššího sekundárního programu. Děti, které dorazí po skončení nižšího sekundárního studia, jsou obvykle zařazeny do úvodního jazykového kurzu, dokud nesplní kvalifikační požadavky pro jeden z 18 národně uznávaných kurzů vyššího sekundárního studia. Pro studenty-uprchlíky, kteří dorazí ve věku 16 nebo 17 let, to může být mimořádně obtížné. Uprchlíká mládež, která opustí školu bez diplomu, má při hledání zaměstnání značné znevýhodnění. ⁹³

Zavedením dočasného zákona (*Temporary Act*) v roce 2016 byl omezen přístup k vyššímu středoškolskému vzdělání. Existovaly však možnosti získat povolení k pobytu, což umožňovalo žadatelům pokračovat ve studiu v důsledku změn zákonů, které nabyly účinnosti v červnu 2017 a znovu v červenci 2018. Pro ty, kteří žádají o azyl, a ty, kteří si chtějí prodloužit povolení k přechodnému pobytu, platí jiná pravidla. ⁹⁴

⁹¹ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021), 11-23.

⁹² Ibid., 11-23.

⁹³ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021), 11-23.

⁹⁴ „Asylum Information Database“, https://asylumineurope.org/reports/country/sweden/reception-conditions/employment-and-education/access-education/#_ftn3 (staženo 20. července 2022).

Hodnocení oblasti vzdělání podle MIPEXu: „Vzdělávání: Příznivé: Cílená švédská politika, která je hodnocena jako #1 pro vzdělávání na stupnici MIPEX, se zaměřuje na žáky z řad přistěhovalců a řeší mnoho jejich základních potřeb a příležitostí. Žákům z řad přistěhovalců je bez ohledu na jejich status zaručen rovný přístup k předškolnímu, povinnému a odbornému vzdělávání v zemi. Kromě toho mají prospěch z iniciativ, které se zaměřují na jejich specifické vzdělávací potřeby, podporují je ve studiu jejich mateřského jazyka a podporují je v tom, aby oceňovali kulturní rozmanitost. Po povinné školní docházce mohou žáci z řad přistěhovalců využívat také opatření ad hoc, která usnadňují přístup k vysokoškolskému vzdělávání. Taková vzdělávací politika slouží nejen k tomu, aby se zmenšily rozdíly ve výsledcích u zranitelných skupin na různých vzdělávacích kolejích, ale také k tomu, aby se ve škole podpořil společný pocit hrdosti, bezpečí a sounáležitosti.“ (Přeloženo z AJ)⁹⁵

5.7) Zdravotnictví

Všichni žadatelé o azyl ve Švédsku mají nárok na bezplatnou dobrovolnou zdravotní prohlídku poté, co podají žádost o azyl. Zdravotní prohlídky mají pomoci úřadům zjistit konkrétní potřeby nebo zdravotní problémy, které mohou vyžadovat zvláštní zacházení. Zdravotní péči ve Švédsku řídí krajské úřady; v zemi působí také plně soukromí poskytovatelé. Žadatelům o azyl, kteří vyhledají péči, se účtuje dotovaný poplatek a azylantům se obvykle účtuje stejný poplatek jako ostatním obyvatelům. Dospělí žadatelé o azyl mají právo na neodkladnou péči a léčbu chronických onemocnění.⁹⁶

Samotný počet žadatelů o azyl přicházejících do Švédska způsobil kapacitní problémy, ale ještě náročnější je různorodý a složitý soubor zdravotních potřeb. Některé kraje hlásí delší čekací doby na běžné zubní a gynekologické ošetření, i když zásadní dopady na čekací doby napříč zdravotnickými službami nebyly zaznamenány. Poptávka je zvláště akutní u některých zdravotnických služeb, jako je zubní péče, psychologická péče a také porodnictví.⁹⁷

Zřejmě největším problémem je rozšíření nepřesných nebo neúplných informací o zdravotnických službách mezi nově příchozími. Někteří žadatelé o azyl nemusí plně pochopit účel kontrol, někteří se stávají obětí zvěstí, že výsledky kontrol by mohli ovlivnit azylové řízení. Pro poskytovatele zdravotní péče může být také obtížné komunikovat s žadateli o azyl ohledně jejich práv na zdravotní péči. Mnohé obce mají problémy udržet dostatečný přísun

⁹⁵ „Migrant Integration Policy Index Sweden 2019“, <https://www.mipex.eu/sweden> (staženo 1. června 2022).

⁹⁶ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021), 11-23.

⁹⁷ *Ibid.*, 11-23.

kvalifikovaných tlumočnicků, zejména proto, že o stejnou skupinu tlumočnicků soutěží s jinými agenturami, jako je Veřejná služba zaměstnanosti.⁹⁸

Před rokem 2016 byly krajům poskytovány pouze jména a poštovní adresy nově příchozích, které se rychle staly nepoužitelnými, pokud se jednotlivci během přijímacího procesu stěhovali. Začátkem roku 2016 začala Švédská migrační agentura poskytovat e-mailové adresy a telefonní čísla. Nedostatek tlumočnicků může být nebezpečný pro pacienty, kteří nemusí rozumět otázkám nebo pokynům poskytovatelů péče. Pro tlumočnický neexistují žádné společné normy ani certifikační požadavky a kvalita tlumočení je velmi různorodá. Po tlumočnicích z arabštiny je největší poptávka, ale krajské úřady hlásí, že mají ještě větší potíže s hledáním tlumočnicků pro ne tak často používané jazyky.⁹⁹

Švédské instituce investovaly do úsilí o lepší informovanosti azylantů o jejich právech. Například Stockholm nabízí 12 hodin výuky o švédském systému zdravotní péče v rámci svého kurzu občanství pro uznané uprchlíky. Kromě toho se místní orgány snaží kreativně přemýšlet o poskytování služeb způsoby, které zmírňují vysokou zátěž na jejich zdravotní systémy. V Malmö úředníci rozšiřují spolupráci s neziskovými a komunitními skupinami, které poskytují skupinovou terapii a podpůrná sezení. A okres Skåne vytvořil mobilní zdravotnické jednotky, které jezdí do přijímacích středisek a venkovských měst, aby zajistily zdravotní prohlídky.¹⁰⁰

Hodnocení oblasti zdravotnictví podle MIPEXu: „*Příznivé: Švédská zdravotní politika, která se umístila na 2. místě po boku Švýcarska a Nového Zélandu, opravňuje legální přistěhovalce, přistěhovalce bez dokladů a švédské občany k téměř stejné úrovni zdravotní péče. Švédská zdravotní politika však mírně sklouzla na stupnici MIPEX kvůli zákonu 2016:381. Odmítnutí žadatelé o azyl přicházejí o tzv. LMA kartu, což jim způsobuje potíže při navazování na předchozí péči, jako je mateřská péče. Přistěhovalci s přístupem k systému zdravotní péče jsou pravidelně informováni o svých nárocích a ve Švédsku se jim dostává dalších forem podpory, jako je například tlumočení. I když je zapotřebí dalšího výzkumu zdravotní politiky migrantů, přibližně tucet studií MIPEX – včetně několika recenzovaných v časopise The Lancet – konstatuje, že inkluzivní politika snižuje mezery ve zdravotní spravedlnosti, pokud jde o nahlášený zdravotní stav přistěhovalců, chronické nemoci, starší cukrovku a slabost, a dokonce i úmrtnost.*“

⁹⁸ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021), 11-23.

⁹⁹ Ibid., 11-23

¹⁰⁰ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021), 11-23.

5.8) Celkové hodnocení švédské integrační politiky se zaměřením na uprchlíky

Určitou úspěšnost v migračně-integrační politice můžeme pozorovat na mezinárodních ukazatelích, jedním z nich je index migrační a integrační politiky (MIPEX), kde jsou státy hodnoceny podle úspěšnosti těchto politik. Nejdůkladnější systém integrace nově příchozích má podle tohoto indexu z roku 2019 Švédsko, které získalo celkové skóre 86. Na konci seznamu se umístili státy jako Kypr, Čína, Rusko, Indonésie a Indie, označeny jako země umožňující imigraci bez integrace.¹⁰¹

Podle MIPEXu nedošlo ve Švédsku v odpovědi na uprchlickou krizi 2015 k zásadním změnám v přístupu k integraci jako takové, nýbrž se země soustředila na lepší implementaci politik dosavadních, které nabyly účinnost již v roce 2010. Skóre Švédska bylo sníženo o jeden bod v reakci na změnu v politice slučování rodin společně se zdravotní politikou. V případě slučování rodin se jednalo se o podmínku zajištění dostatečných finančních prostředků ke sloučení rodiny, který se na indexu promítl v neprospěch Švédska.¹⁰²

Švédsko je díky své komplexní integrační strategii na prvním místě v rámci žebříčku MIPEX 2020. Rovná práva, rozmanité příležitosti a dlouhodobá bezpečnost – to vše zaručuje švédská integrační politika jak pro nově příchozí, tak pro občany. Švédská politika je nepatrně rozvinutější než finská, pokud jde o zdravotní péči přístup k národnostem, ale méně rozvinutá, pokud jde o politickou účast a dlouhodobý pobyt. Ambiciózní politika Švédska je úspěšnější než politika jiných států, pokud jde o pomoc většině přistěhovalých obyvatel v nouzi, je více inkluzivní než integrační politika sousedních skandinávských zemí. Ve srovnání s ostatními částmi Evropy je u přistěhovalců a jejich dětí větší pravděpodobnost, že investují do svých dovedností, což pomáhá vyplnit mezery v dlouhodobých výsledcích v zaměstnanosti a vzdělávání. Většina nových obyvatel Švédska má vysokou pravděpodobnost, že se usadí a zaregistrují se jako voliči a občané. Ve Švédsku mají občané zemí mimo EU rovný přístup k právům na trhu práce a k sociálnímu zabezpečení. Občané zemí mimo EU mají ve Švédsku častěji přístup ke vzdělání a odborné přípravě související se zaměstnáním než ve většině ostatních států.¹⁰³

¹⁰¹ „The Changing Concepts around Immigrant Integration“. *Migration Policy Institute*, 17. září 2021, <https://www.migrationpolicy.org/article/changing-concepts-immigrant-integration> (staženo 10. června 2022).

¹⁰² „Migrant Integration Policy Index Sweden 2019“, <https://www.mipex.eu/sweden> (staženo 1. června 2022).

¹⁰³ Ibid.

Uprchlická krize ve Švédsku již měla některé bezprostřední dopady, jako jsou zdlouhavé průtahy při vyřizování žádostí o azyl a vážný nedostatek učitelů a ubytovacích kapacit. Některé oblasti se potýkali s většími potížemi než jiné, například městské oblasti nebo místa, kde program asistovaného osidlování musel přijmout neúměrný počet uprchlíků. Rozsah, v jakém se nově příchozí mohou prosadit na švédském trhu práce a stát se soběstačnými, bude mít významný vliv na dlouhodobé dopady zvýšených azylových toků. Ačkoli se nákladům na integraci věnovala velká pozornost, mohou mít i příznivé fiskální a ekonomické dopady. I přesto však osoby požívající ochranu (azylanti) mají dlouhodobě potíže s integrací do švédské pracovní síly. Švédská azylová politika se od října 2015 do července 2016 v některých ohledech výrazně změnila oproti dosavadním švédským metodám, s cílem snížit příliv uprchlíků. Zvláště výrazný je posun směrem k minimálním nárokům a právům pro osoby požívající ochrany (azylanty), které jsou minimem nastaveným EU. Švédský přístup k azylové a integrační politice se v důsledku těchto a dalších úprav změnil. Priority integrace jsou v rovnováze s nebezpečím, že některé investice by eventuelně mohly nechtěně podpořit další migraci.¹⁰⁴

¹⁰⁴ Susan Fratzke, „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“, *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021), 11-23.

5) Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zmapování integračních politik Švédska, jejich vývoj a implementace ve světle uprchlické krize 2015. Otázkou bylo, jak se politika vyvíjela a zdali v ní proběhly v důsledku krize nějaké změny. Součástí analýzy těchto politik je i analýza politik azylových, které jdou ruku v ruce s těmi integračními.

Rok 2015 byl pro švédský integrační a azylový systém velkou zatěžkávací zkouškou v důsledku uprchlické krize. Švédsko se stalo domovem bezprecedentního počtu prchajících lidí během krátké doby. Proměnil se nějak integrační systém spolu s integračními politikami v důsledku krize? I když systém integrace zažil ve Švédsku vysokou míru bezprecedentního napětí, díky flexibilitě vládních institucí tuto krizi ustál. Systém integrace si s krizí poradil tak, jak byl navržen již v letech před krizí, a v důsledku krize tak nemusel projít zásadní změnou, základní rámec integrační politiky z roku 2010 tak zůstal stejný, v této integrační politice šlo o individuální přístup, boj proti diskriminaci, propagaci demokratických a humanitárních hodnot. Cílem těchto politik není asimilace, nýbrž inkluze, tedy jedná se o integraci s důrazem na rozmanitost společnosti, kde se slovo tolerance nahrazuje slovem respekt (k druhým).

Bezprecedentní napětí se v integračním systému projevilo nedostatkem ubytovacích kapacit, kapacit ve školství (nedostatek učitelů), dále existovali určité překážky v zapojení uprchlíků do pracovního procesu z mnoha různých důvodů. Vládní instituce i obce přicházeli s kreativními řešeními, které napomohli situaci přečkat. Vládní instituce se snažili azylyanty co nejrychleji zahrnout do pracovního procesu, což ovšem mohlo mít vedlejší účinky, kdy byli azylyanti pod tlakem se zapojit do pracovního procesu mimo jejich obor. Zapojením uprchlíků do pracovního procesu se vláda snažila snížit vysoké náklady na integraci a sociální systém.

Jediné, co se tak v rámci integračního systému proměnilo byl důraz na jednotlivé oblasti integrace v reakci na vzniklé problémy s integrací nově příchozích uprchlíků, vláda se snažila uprchlíky co nejrychleji zapojit do pracovního procesu, zvýšila podíl investic a snažila se celý proces integrace urychlit směrem k soběstačnosti azylyantů. Tento přístup vytvářel na některé azylyanty velký tlak, což si ovšem s dosavadní integrační politikou neprotiřecilo. Existují však obavy, že některé z těchto opatření mohou mít spíše opačný efekt, což lze prokázat až s odstupem času. Švédsko si v mezinárodních ukazatelích i přes tuto krizi udrželo v mnoha ohledech prvenství.

Co bývá hodnoceno negativně v souvislosti s uprchlickou krizí je změna švédské azylové politiky, která se vydala více restriktivním směrem, zpřísnila pravidla pro slučování rodin a uzavřela hranice pro většinu nově příchozích, kteří tak neměli šanci získat ve Švédsku azyl.

Změna této azylové politiky šla ruku v ruce s rostoucí nespokojeností obyvatelstva a vzrůstem populismu. Změnou této politiky šlo o snahu zamezit většímu přísunu uprchlíků. Současně se vláda snažila soustředit na integraci žadatelů o azyl a azylanty, kteří již v zemi pobývali.

I přes veškeré obtíže se tedy ukázalo, že švédský integrační systém je skutečně flexibilní a dokáže si poradit i s nečekanými problémy. Díky tomu, že integrační systém obstál se dosavadní politiky nezměnily. Otázkou pro další výzkum je, jakým směrem by se měla integrační politika uprchlíků vyvíjet do budoucna na základě současných zkušeností, případně, jaké dopady bude mít současná politika integrace uprchlíků na budoucí životy těch, kteří jsou těmto opatřením podrobeni.

7) Summary

The aim of this bachelor thesis was to map Sweden's integration policies, their development and implementation in the light of the 2015 refugee crisis. The question was how the policy developed and whether there were any changes as a result of the crisis. Part of the analysis of these policies includes an analysis of asylum policies that go hand in hand with integration policies.

2015 was a big test for Sweden's integration and asylum system as a result of the refugee crisis. Sweden became home to an unprecedented number of people fleeing persecution within a short period of time. Did the integration system and integration policies change in any way as a result of the crisis? Although the integration system experienced a high level of unprecedented tension in Sweden, thanks to the flexibility of government institutions it withstood the crisis. The integration system coped with the crisis as it had been designed in the years before the crisis and thus did not have to undergo a fundamental change as a result of the crisis, thus the basic framework of the integration policy of 2010 remained the same. This integration policy was about focused individual approach, fighting discrimination, promoting democratic and humanitarian values etc. The aim of these policies is not assimilation, but inclusion, i.e. integration with an emphasis on the diversity of society, where the word tolerance is replaced by the word respect (for others).

The unprecedented tension in the integration system manifested itself in the lack of accommodation capacity, capacity in education (lack of teachers), and there were some obstacles to the integration of refugees into the labour force. The government institutions and municipalities came up with creative solutions that helped to weather the situation. Government institutions tried to integrate asylum-seekers into the labour force as quickly as possible, but this could have the side effects of putting asylum-seekers under pressure to participate in the labour force outside their field. By integrating refugees into the labour force, the government tried to reduce the high costs of integration and the social benefit system.

The only thing that changed within the integration system was the emphasis on individual areas of integration in response to the problems of integration of newly arrived refugees, the government tried to integrate refugees into the labour force as quickly as possible, increased the share of investment and tried to speed up the integration process towards the self-sufficiency of asylum-seekers. This approach put a lot of pressure on some asylum-seekers, but this did not contradict the integration policy to date. However, there are concerns that some of these measures may have rather the opposite effect, which will only become apparent after some time.

Despite this crisis, Sweden has maintained its primacy in international indicators in many respects.

What has been assessed negatively in the context of the refugee crisis is the change in Swedish asylum policy, which has taken a more restrictive course, tightening the rules on family reunification and closing the borders to the majority of newcomers, who had no chance of gaining asylum in Sweden. The change in this asylum policy went hand in hand with the growing discontent of the population and the rise of populism. The change in this policy was an effort to prevent a larger influx of refugees. At the same time, the government tried to focus on the integration of asylum-seekers and asylum-seekers who were already residing in the country.

So, despite all the difficulties, Sweden's integration system has proven to be truly flexible and able to cope with unexpected challenges. The integration system's success has not changed existing policies. The question for further research could be how refugee integration policy should evolve in the future based on the current experiences, or perhaps, what effects will have the current refugee integration policy on the future lives of those who are subjected to those measures.

8) Prameny a literatura

Knihy

Baršová, Andrea a Pavel Barša. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. Brno: Masaryková univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2005.

Odborné Články

Abiri, Elisabeth. „The Changing Practice of ‘Generosity’: Swedish Refugee Policy during the 1990 s“. *Journal of Refugee Studies*, č. 13 (březen 2000): 11–28, <https://search.ebscohost.com/login.aspx?authtype=shib&custid=s1240919&direct=true&db=edselc&AN=edselc.2-52.0-0034161187&site=eds-live&scope=site&lang=cs> (staženo 6. dubna 2021).

D’Haenens, Leen, and Willem Joris. "Images of Immigrants and Refugees in Western Europe: Media Representations, Public Opinion, and Refugees’ Experiences." In *Images of Immigrants and Refugees in Western Europe: Media Representations, Public Opinion and Refugees’ Experiences*, edited by D’Haenens Leen, Joris Willem, and Heinderyckx François, 7-18. Leuven (Belgium): Leuven University Press, 2019. (staženo 30. června 2022).

Fratzke, Susan. „Weathering Crisis, Forging Ahead: Swedish Asylum and Integration Policy“. *Migration Policy Institute*, (červen 2017): <https://www.migrationpolicy.org/research/weathering-crisis-forging-ahead-swedish-asylum-and-integration-policy> (staženo 8. dubna 2021).

Hajighasemi, Ali a Oghazi, Pejvak. „Outcomes of Swedish migration and economics of the welfare system.“ *Economic Research-Ekonomska Istraživanja* (srpen 2021).

Nielsen, Karl Breidahl. „Scandinavian exceptionalism? Civic integration and labour market activation for newly arrived immigrants“. *Aalborg University Denmark* (2017).

Qi, Haodong, Irastorza, Emilsson and Bevelander. „Does Integration Policy Integrate? The Employment Effects of Sweden’s 2010 Reform of the Introduction Program“. *IZA Institute of Labor Economics* (září 2019).

Scarpa, Simone a Carl-ulrik Schierup. „Who Undermines the Welfare State? Austerity-Dogmatism and the U-Turn in Swedish Asylum Policy“. *Social Inclusion*. 2018, č. 6 (2018): 199–207,

<https://search.ebscohost.com/login.aspx?authtype=shib&custid=s1240919&direct=true&db=edsdoj&AN=edsdoj.629237696b7416ebe1a617aeb5fe2e&site=eds-live&scope=site&lang=cs> (staženo 6. dubna 2021).

Triandafyllidou, Anna. „A Refugee Crisis Unfolding: “Real“ Events and Their Interpretation in Media and Political Debates“. *Journal of Immigrant and Refugee Studies*. (staženo 30. května 2022).

Wiesbrock, Anja. „Integration of Immigrants in Sweden: A Model for the European Union?“. *International Migration*. 49, 2004, č. 4), 48-66.

Internetové zdroje

Amnesty International. „Amnesty International: Máte jasno v pojmech?“. <https://www.amnesty.cz/migrace/terminologie> (staženo 6. dubna 2021).

„Anna Triandafyllidou“, <https://migrationresearch.com/experts/anna-triandafyllidou/498#roles> (staženo 15. července 2022).

„Abeceda Migrace“, <https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/abeceda-migrace> (staženo 25. května 2022).

„Asylum Information Database“, https://asylumineurope.org/reports/country/sweden/reception-conditions/employment-and-education/access-education/#_ftn3 (staženo 20. července 2022).

„History of migration in Sweden“, <https://sweden.se/culture/history/sweden-and-migration> (staženo 2. května 2022).

„Migrant Integration Policy Index Sweden 2019“, <https://www.mipex.eu/sweden> (staženo 1. června 2022).

„Migration in Sweden“. *Empowering Migrants for Employment EME*, <https://ememethods.net/target-group-and-countries/migration-in-sweden-2/> (staženo 15. června 2022).

„Proposal to temporarily restrict the possibility of being granted a residence permit in Sweden“. *Government Offices of Sweden, Ministry of Justice*, 3. května 2016, <https://www.government.se/press-releases/2016/05/proposal-to-temporarily-restrict-the-possibility-of-being-granted-a-residence-permit-in-sweden/> (staženo 25. května 2022).

„Swedish Migration Agency“, <https://www.migrationsverket.se/English/Startpage.html> (staženo 3. června 2022).

„Swedish Migration Agency, Accomodation“, <https://www.migrationsverket.se/English/Private-individuals/Protection-and-asylum-in-Sweden/While-you-are-waiting-for-a-decision/Accommodation/Accommodation-with-the-Migration-Agency.html> (staženo 3. července 2022).

„Proposal to temporarily restrict the possibility of being granted a residence permit in Sweden“. *Government Offices of Sweden, Ministry of Justice*, 3. května 2016, <https://www.government.se/press-releases/2016/05/proposal-to-temporarily-restrict-the-possibility-of-being-granted-a-residence-permit-in-sweden/> (staženo 25. května 2022).

„History of migration in Sweden“, <https://sweden.se/culture/history/sweden-and-migration> (staženo 2. května 2022).

Internetové články

„Finding the Way: A Discussion of the Swedish Migrant Integration System“. *OECD*, červenec 2014, <https://www.oecd.org/els/mig/swedish-migrant-intergation-system.pdf> (staženo 20. června 2022).

Gunhild Wallin. „Work is top priority in integration of Sweden’s new arrivals“. *Nordic Labour Journal*, 9. února 2011, <http://www.nordiclabourjournal.org/artikler/insikt-og-analyse/insight-and-analysis-2011/article.2011-02-10.6137100723> (staženo 20. června 2022).

Koser, Khaled. „Europe’s refugee crisis explained“. *World Economic Forum*, 12. listopadu 2015, <https://www.weforum.org/agenda/2015/11/europes-refugee-crisis-explained/> (staženo 8. června 2021).

„Migrant crisis: Migration to Europe explained in seven charts“. *BBC*, 4. dubna 2016, <https://www.bbc.com/news/world-europe-34131911> (staženo 8. června 2021).

„Migrant crisis: Hungary challenges EU quota plan in court“. *BBC*, 3. prosince 2015, <https://www.bbc.com/news/world-europe-34998615> (staženo 5. června 2022).

Nudelman, Mike a Barbara Tasch. „This map shows the routes of Europe’s refugee nightmare...“. *Business Insider*, 15. září 2015, <https://www.businessinsider.com/map-of-europe-refugee-crisis-2015-9> (staženo 8. června 2021).

Patric Asare, David Gritten, James Offer a Lucy Rodgers, „Syria: The story of the conflict“, *BBC*, 11. března 2016, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-26116868> (staženo 8. června 2021).

„The Changing Concepts around Immigrant Integration“. *Migration Policy Institute*, 17. září 2021, <https://www.migrationpolicy.org/article/changing-concepts-immigrant-integration> (staženo 10. června 2022).

„The Integration of Refugees into the Swedish Labour Market: Policies and Outcomes“. *Medium*, 18. února 2017, <https://medium.com/@postmodern.palamite/the-integration-of-refugees-into-the-swedish-labour-market-policies-and-outcomes-f989f0ca3577> (staženo 2. června 2022).

Statistiky a vládní zprávy

„Asylum in the EU Member States“. *Eurostat newsrelease* (4. března 2016), <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7203832/3-04032016-AP-EN.pdf/790eba01-381c-4163-bcd2-a54959b99ed6> (staženo 15. června 2021).

Country factsheet: Sweden 2015, European Migration Network“, *European Comission*, https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/default/files/what-wedo/networks/european_migration_network/reports/docs/countryfactsheets/27a_sweden_country_factsheet_2015.pdf (staženo 8. června 2021).

„Swedish integration policy for the 21st cenutry“. *Ministry of Industry, Employment and Communications*, červen 2002, <https://www.temaasyl.se/Documents/%C3%96vrigt/Engelskt%20material%20om%20Sverige/integration%20policy.pdf> (staženo 3. června 2022).

„Swedish integration policy fact sheet“. Swedish *Ministry of Integration and Gender Equality*, prosinec 2009, <https://www.government.se/49b72d/contentassets/b055a941e7a247348f1acf6ade2fd876/swedish-integration-policy-fact-sheet-in-english> (staženo 5. června 2022).

„UNHCR – Operational Data Portal, Mediterranean Situation“, <https://data.unhcr.org/en/situations/mediterranean> (staženo 7. června 2022).

Přílohy

Příloha č.1: Přehled počtu uprchlíků příchozích do Evropy přes Středozemní moře a počtu pohřešovaných/mrtvých uprchlíků (tabulka):

„UNHCR – Operational Data Portal, Mediterranean Situation“, <https://data.unhcr.org/en/situations/mediterranean> (staženo 7. června 2022).

Příloha č.2: Žádosti o azyl – Pět nejvíce zastoupených národností mezi žadateli (2012-2015)
(tabulka)

Country factsheet: Sweden 2015, European Migration Network“, *European Comission*,
https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/default/files/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/country-factsheets/27a_sweden_country_factsheet_2015.pdf (staženo 8. června 2021).

Příloha č.3: Míra zaměstnanosti uprchlíků podle úrovně vzdělání a doby pobytu strávené ve Švédsku (Graf)

Hajighasemi, Ali a Oghazi, Pejvak. „Outcomes of Swedish migration and economics of the welfare system.“ *Economic Research-Ekonomska Istraživanja* (srpen 2021).